gemeente VOORSCHOTEN

Notulen raadsvergadering

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 2 november 2023 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerdink, burgemeester.
Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam en E.M.L.H. Maassen (tot agendapunt 9), mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Afwezig: de heer B. Lavrijsen.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open hierbij de raadsvergadering van 2 november. Ik heet u allen van harte welkom. Voordat ik toekom aan de officiële agenda en de mededelingen, wil ik een applausje en steun vragen voor de mannen van de buitendienst, want die zijn as we speak takken en bomen van de weg aan het halen, zodat wij straks allemaal weer naar huis kunnen. Dus graag ondersteuning daarvoor, want zij zijn letterlijk al de hele middag en avond in touw.

(Applaus)

Vanavond is de heer Lavrijsen van de VVD afwezig. Dat betekent dat er twintig leden aanwezig zijn. Indien er een gelijkspel is, staken de stemmen; dat meld ik maar even.

Ik heet ook Ronja Ciere welkom. Zij is gisteren gestart als nieuwe griffiemedewerker en is vanavond als toehoorder aanwezig. Ook voor haar dus een hartelijk welkom.

(Applaus)

We wensen je uiteraard ongelofelijk veel plezier in Voorschoten en heel veel mooie werkjaren hier. Fijn dat je er bent!

De heer Posthuma heeft zich aangemeld voor het vragenuurtje om aan wethouder De Bruijn vragen te stellen over de uitbetaling van de energietoeslag. Tevens heeft wethouder De Bruijn voor hetzelfde agendapunt gevraagd een mededeling te mogen doen over de indexeringen van het gemeentelijk vastgoed; dat volgt dus na het vragenuurtje.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter**: De spreektijden voor vanavond zijn 18 minuten per fractie en 34 minuten voor het college. Ik wil het college weer vragen om kort en bondig te antwoorden.

2. Vaststellen raadsnotulen van 28 september 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad
3.1. Brieven van instellingen of burgers;
3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

De **voorzitter**: Ik wens in elk geval vast te leggen dat wij gisteravond in het presidium hebben afgesproken dat brief 2293 over Adegeest uiteraard door het college wordt beantwoord, dat er een afschrift naar de raad komt en dat die beantwoording ruim voor de commissiebehandeling in het bezit van de raad moet zijn, zodat die mee kan worden genomen in de commissievergadering.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

- *Uitbetaling van de energietoeslag*

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. De energietoeslag is het afgelopen jaar uitgevoerd. Ook dit jaar zal die uitgevoerd worden. Een aantal gemeenten in ons land zijn al tot uitbetaling overgegaan. Ik heb mijn vragen al eind vorige week gesteld. Gisteravond hebben we informatiebrief 079 gekregen. Daarin wordt duidelijk dat mensen nu automatisch in december worden uitbetaald, maar mijn vraag gaat verder. Een aantal mensen krijgen niet automatisch uitbetaald en moeten de toeslag zelf aanvragen. In informatiebrief 079 wordt daar niet op ingegaan. Kan de wethouder mij vertellen wanneer de aanvragen van deze mensen in behandeling worden genomen en op welke termijn tot uitbetaling zal worden overgegaan?

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik wil graag het volledige verhaal geven over de energietoeslag, want dan heeft u het volledige beeld.

De **voorzitter**: Het is vraag en antwoord. Daar ben ik ook bij de raad streng op, dus ook bij u.

Wethouder **De Bruijn**: Ja, dit is ook het antwoord. Ik wil graag een verduidelijking geven. Van de energietoeslag 2023 hebben we één gedeelte al uitgekeerd in 2022, namelijk de € 500; die hebben we eerder uitgekeerd. Het gaat nu dus eigenlijk nog om een uitbetaling van € 800, het restant van het bedrag. Dat gebeurt op basis van drie verschillende groepen. Er is een ambtshalve uitbetaling van groep 1; dat zijn de mensen die al bij ons bekend zijn vanuit de uitkering. Dat gaat met name tot 110% van het sociaal minimumloon. Zij zullen de uitbetaling voor 1 december 2023 krijgen. Ik zeg nadrukkelijk "voor"; we proberen dat dus zo snel mogelijk te doen. Groep 2 is de groep die net tussen 110% en 120% valt. Dat duurt iets langer, omdat dat niet onze standaard geregistreerde groep is. Zij zullen voor 1 februari het bedrag op hun rekening krijgen. Dan is er de groep waar de heer Posthuma ook naar vraagt: de openstelling van het loket voor het indienen van nieuwe aanvragen. Dat is uiterlijk 1 februari 2024. We verwachten dan heel snel te kunnen uitkeren, want we verwachten niet dat het aantal aanvragen heel hoog is.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ben bang dat ik weer een herhalend cassettebandje aan het afdraaien ben. We hebben ditzelfde gesprek een jaar geleden ook gehad. Toen is beterschap beloofd door de uitbetaling ook voor deze groep mensen eerder te laten plaatsvinden; dat betreft de door de wethouder genoemde categorieën 2 en 3. Hoe is het mogelijk dat we nu een jaar verder zijn en dat we eigenlijk weer op hetzelfde peil zitten omdat er weer maanden moet worden gewacht? Het zou toch veel mooier zijn als de mensen die de aanvraag deden, dat allemaal gewoon voor de kerst zouden kunnen krijgen en dat zij ook de leuke kerst zouden kunnen hebben die u, ik en wij allemaal graag willen hebben?

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Uiteraard willen we allemaal dat bedragen zo snel mogelijk worden uitgekeerd, maar helaas kost het gewoon tijd om dit uit te voeren. We zijn hierbij ook afhankelijk van onze partner, Leidschendam-Voorburg. Dit is het snelst mogelijke wat zij aangeven. Nogmaals, de deadlines die gesteld worden, betreffen het laatste moment. Wij en zij proberen alles dus eerder en zo snel mogelijk door te voeren. Mooier kan ik het ook niet maken.

De **voorzitter**: Ik sluit hierbij het vragenuur. Ik geef wethouder De Bruijn het woord voor de bestuurlijke mededeling inzake indexeringen van gemeentelijk vastgoed.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik wil de raad graag een mededeling doen over de huurindexeringen van het gemeentelijk vastgoed, omdat dit ook het afgelopen jaar, natuurlijk ook in het kader van de energiekosten, een belangrijk thema was. Ik kan u mededelen dat wij dit jaar de huren van ons gemeentelijk vastgoed niet gaan verhogen. Dat heeft de volgende reden. Op basis van het voorlopige CBS-indexcijfer van september zien we een stijging van 0,2%. U begrijpt dat dat niet heel hoog is. Wij hebben dus gezegd dat dat verwaarloosbaar is en dat het alleen maar veel tijd kost om dat te verwerken. Wij hebben dus gezegd dat we de huren niet gaan verhogen. Ik denk dat dit na de huurverhoging van vorig jaar, die wel fors was, voor veel maatschappelijke organisaties heel fijn is. Hier is één uitzondering op; ik wil compleet zijn in mijn verhaal. Dat betreft Sportfondsen. Sportfondsen heeft een andere huurovereenkomst, want daarbij maken we niet gebruik van het CBS-indexcijfer, maar van de consumentenprijzenindex. Daar zal de indexatie 4,4% bedragen. Dat is het complete verhaal.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er op dit moment geen vragen over deze mededeling zijn.

5. Hamerstuk:
5.1. Regionaal Beleidsplan 2024-2027 Veiligheidsregio Hollands Midden (raadsregistratienummer Z/23/079928/367891)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Burgerinitiatief Verkenning en bevorderen hofwoningen nieuwe stijl voor 50+ in Voorschoten (raadsregistratienummer Z/23/079622)

De **voorzitter**: Als het goed is, zijn de initiatiefnemers, die er ook in de commissie bij waren, ook vanavond aanwezig. Dat zijn de heer Van Brecht, mevrouw Smit en de heer Ingen. Van harte welkom vanavond. In september heeft het burgerinitiatief 'Hofwonen in Voorschoten' een initiatiefvoorstel ingediend. Op 28 september besloot de raad dat het verzoek geldig is en dat het op de agenda van de commissie en de raad zou worden geplaatst. Het doel van het voorstel is dat de raad in de Woonvisie een passage opneemt over hofwonen voor 50-plussers.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. We waren verheugd over dit burgerinitiatief. We krijgen dat niet vaak in de raad. We waren niet alleen blij met de indiening van een burgerinitiatief, maar ook omdat het zo'n mooi initiatief is. We zijn er als raad en als college op gewezen hoezeer er behoefte is aan het realiseren van hofwoningen die de eenzaamheid kunnen helpen bestrijden, de sociale cohesie kunnen bevorderen en de doorstroming op de woningmarkt kunnen bevorderen. Al die voordelen zijn ons duidelijk gemaakt door deze initiatiefnemers. In de bespreking in de commissie merkten we al dat er een breed draagvlak was en dat eigenlijk iedereen positief reageerde op dit mooie initiatief. De initiatiefnemers hebben een brief voor ons opgesteld. Op basis daarvan is een raadsbesluit gemaakt. Het is voor ons allemaal alleen enigszins lastig om het raadsbesluit een-op-een over te nemen. Nieuw grondbeleid op korte termijn is net iets te ver. Op dat punt willen we graag nog even een wijziging doorvoeren. Ik heb daarom het initiatief genomen om een amendement op te stellen dat het besluit iets wijzigt, niet op de grote lijnen, want die blijven dezelfde. We willen dan met z'n allen dit initiatief ondersteunen. Inmiddels hebben alle partijen het amendement medeondertekend. Daar ben ik natuurlijk blij mee. Het amendement luidt:

"Amendement 251.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het Burgerinitiatief Hofwonen van 14 september 2023, gelet op de Verordening op het burgerinitiatief Voorschoten 2004,

overwegende dat:

a. *de gemeenteraad op 28 september 2023 heeft besloten dat het burgerinitiatief 'Verkenning en bevorderen Hofwoningen nieuw stijl voor 50+ in Voorschoten' geldig is en het te agenderen voor de commissie WRG van 5 oktober en de raad van 2 november 2023;*

b. *hofwonen veel positieve sociale aspecten kent, zoals de zorg voor elkaar, een gevoel van veiligheid en het bestrijden en/of voorkomen van eenzaamheid;*
c. *nieuwbouwwoningen voor Voorschotense 50+ een keten van verhuisbewegingen teweeg kan brengen en zo indirect ook voor starters woningen vrij kunnen komen;*
d. *het burgerinitiatief in de commissie WRG positief is ontvangen;*
e. *de raad op 28 september 2023 de beleidsuitgangspunten voor de Woonvisie 2023 heeft vastgesteld, waaronder beslispunt 14: we bevorderen doorstroming met realisatie van betaalbare koopwoningen en middenhuurwoningen voor (Voorschotense) senioren;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

De realisatie van hofjeswoningen in de op te stellen Woonvisie 2023 te betrekken bij beleidsuitgangspunt 14 (we bevorderen doorstroming met realisatie van betaalbare koopwoningen en middenhuurwoningen voor (Voorschotense) senioren);

en het college opdracht te geven:
- *bij de ontwikkeling van bouwplannen in de komende jaren de mogelijkheid te onderzoeken om hofjeswoningen te realiseren in Voorschoten en aan de raad voor te leggen;*
- *de initiatiefnemers te faciliteren door een vast aanspreekpunt/accountmanager binnen de gemeente te benoemen, die met de initiatiefnemers mee kan denken en waarmee informatie uitgewisseld kan worden;*
- *bij de reguliere gesprekken met corporaties en zorgorganisaties en contacten met projectontwikkelaars deze te interesseren voor de bouw van hofjeswoningen."*

Ik heb inmiddels ook contact gehad met de initiatiefnemers. Zij vinden het mooi dat er zo'n brede steun voor het initiatief is. Er was nog wel een kleine vraag vanuit de initiatiefnemers, die ik graag namens hen wil overbrengen. Het amendement vraagt ook om contacten van het college met de woningcorporaties en de ontwikkelaars, waarmee bij die partijen ook enthousiasme wordt bewerkstelligd voor het hofjeswonen. De initiatiefnemers hebben gevraagd of zij wellicht een keer bij zo'n overleg betrokken kunnen worden of dat er ook contacten kunnen zijn, zodat ze ook bij de woningcorporaties hun enthousiaste verhaal en wellicht hun ideeën kenbaar kunnen maken. Dat zou ik graag namens de initiatiefnemers graag willen meegeven aan het college: kijk waar er wellicht wat extra contacten en betrokkenheid kunnen zijn bij de gesprekken, met de initiatiefnemers daarbij.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de woorden van mevrouw Van der Wende. Ze heeft alles prima verwoord. Ik wil haar ook hartelijk danken voor het nemen van het initiatief voor het schrijven van dit amendement. We hebben met veel plezier samengewerkt.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het is zeker heel mooi dat er een burgerinitiatief is gekomen in Voorschoten. Die hofwoningen voor 50+ zouden in Voorschoten ook uitstekend passen door het voor elkaar zorgen en elkaar helpen, maar ook door het bevorderen van de doorstroming, zodat jongeren zich hier kunnen vestigen, en van de realisatie van betaalbare koopwoningen en middenhuurwoningen. Dat vindt Voorschoten Lokaal gewoon heel belangrijk. Wij willen het punt van de hofwoningen graag toevoegen aan de Woonvisie. Elke keer dat er een nieuw plan voor huizenbouw gelanceerd wordt, kan er gekeken worden of de hofwoningen meegenomen kunnen worden op de desbetreffende locatie. Dat is precies wat het amendement van het CDA inhoudt. Voorschoten Lokaal heeft dit amendement medeondertekend.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Ook namens de VVD onze waardering voor de initiatiefnemers van dit burgerinitiatief. Het is hartstikke mooi dat we dit met elkaar behandeld hebben. Wij steunen het graag, evenals het amendement om daar nog enige aanscherping aan te geven. Dank aan het CDA voor het initiatief daartoe.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook wij ondersteunen het initiatief van harte. Het is een goed initiatief en wij vinden dat dit in de Woonvisie moet worden opgenomen. In de commissie hebben we nog een aantal punten genoemd die wat ons betreft aandacht vergen. Het is vooral belangrijk dat er een goede businesscase ontwikkeld wordt waarin verhelderd wordt wat de precieze doelstellingen zijn en hoe de verantwoordelijkheden liggen. Ik denk dat dat belangrijk is.

Een vraag die bij onze fractie nog speelt omdat we natuurlijk vooral verhuisbewegingen in Voorschoten willen realiseren, is of de wethouder ervoor kan zorgen dat, als er mensen naar dit Knarrenhof gaan, dat vooral mensen uit Voorschoten zijn, zodat we ook verhuisbewegingen in Voorschoten creëren, waardoor nieuwe woningen vrijvallen waar andere mensen in kunnen gaan wonen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zijn heel blij met het initiatief, maar ook met het ingediende amendement, dat namens ons allen goed verwoord is door mevrouw Van der Wende. Wij staan er ook onder; we gaan dus met elkaar mee.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Wat een prachtig initiatief! Recent hebben we met de initiatiefnemers een volgend gesprek gehad; dat was afgelopen week. We hebben het in de commissie al gezegd en we hebben het u ook eerder aangegeven: we vinden dit een prachtig en zeer waardevol initiatief. Complimenten aan mevrouw Van der Wende omdat zij het met noeste ijver voor elkaar heeft gekregen om alle fracties achter haar amendement te krijgen. Het college steunt het amendement van harte. Graag willen we de initiatiefnemers toezeggen dat we hen op een zo kort mogelijke termijn in contact brengen met de corporaties. Dat lijkt ons een heel goed plan. We weten elkaar natuurlijk al formeel te vinden.

Wat de opmerking van de PvdA betreft: ja, ook wij zien dit als een echte extra kans om verhuisbewegingen binnen Voorschoten te effectueren, met alle gevolgen van dien. Vanuit het college zijn er dus eigenlijk alleen maar positieve berichten. We omarmen het amendement volmondig.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vraag. Het gaat voor mij nog ietsje verder. Hij zei dat het mogelijk zou kunnen zijn dat die verhuisbewegingen er zijn. Zou de wethouder kunnen toezeggen dat hij dit expliciet meeneemt in de plannenmakerij, als dit op een bepaald moment doorgaat?

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Waar we kunnen zeker. We hebben eerder al eens gezegd: it takes two to tango. Bij zo'n hofwoningstructuur is er natuurlijk ook iets wat te maken heeft met het feit dat andere bewoners wellicht willen instemmen. Daar hebben ze natuurlijk ook zeker belang bij, maar het doorstroomprincipe omarmen we zeker. We zullen dat niet vergeten.

De **voorzitter**: Ik constateer dat ik de beraadslaging kan sluiten en dat we kunnen overgaan tot de stemming. De uitslag lijkt me helder.

In stemming komt amendement 251 van alle fracties.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

(Applaus)

De **voorzitter**: Veel dank aan de initiatiefnemers voor hun inzet en voor al hun betrokkenheid.

8. Flexwoningen (raadsregistratienummer Z/23/079137/365438)

De **voorzitter**: Zoals u allen weet, heeft Nederland een grote opgave in het huisvesten van statushouders. Iedere gemeente heeft hierin een taakstelling. Om dit in Voorschoten te kunnen realiseren, is het noodzakelijk om op een korte termijn sociale huurwoningen te realiseren. Dat wordt beoogd met het voorliggende voorstel over flexwoningen. Op basis van een beknopte locatiestudie zijn hiervoor door het college vijf kansrijke locaties geselecteerd. De raad wordt gevraagd in te stemmen met het realiseren van flexwoningen en het college op te dragen om de vijf locaties nader te onderzoeken.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Laat ik bij het begin beginnen: de SP is geen groot fan van flexwoningen. Wij zien liever echte woningen langdurig ergens staan. Daarnaast hebben wij begrepen dat ook de woningcorporaties die de flexwoningen zullen moeten gaan uitbaten, niet zo'n fan zijn van flexwoningen. Zij hebben namelijk de gewoonte om te rekenen met een terugverdientijd van 30 jaar. Als je een woning dan maar vijftien jaar ergens kan neerzetten en dan na vijftien jaar maar moet afwachten of je die woning nog ergens kan neerzetten, kunnen ze dat vaak niet rondrekenen. Met andere woorden: wij bespreken vandaag het raadsvoorstel Flexwoningen, maar ik moet nog maar zien of ze er komen. Dat is het eerste punt.

Maar daarna hebben we het over de locaties, want er is natuurlijk geen discussie over dat er woningen moeten komen, betaalbare woningen. Daar hebben we het in deze raad al jaren over. Ik kan me nog heel goed herinneren dat ik hier jaren geleden als nieuw raadslid kwam en dat de raadsleden tegen mij zeiden dat er geen tekort aan woningen in Voorschoten was, "want we hadden toch net het Voorsche Park gebouwd?". Ze hadden het er even niet over dat het grootste deel van die woningen 8 ton waard was. Het staat dus buiten kijf dat er een tekort is aan betaalbare woningen en dat er iets moet gebeuren. Nogmaals, de SP denkt niet dat dit de oplossing is, maar we gaan er ook niet voor liggen. Waar we wel voor gaan liggen, zijn een paar locaties, want dat is niet helemaal goed gegaan. Er is een afweging gemaakt van alle open plekjes in Voorschoten en er is gekeken naar een aantal logische vragen: kun je er voldoende woningen neerzetten, zijn ze van de gemeente, kan je ze lang genoeg gebruiken? Maar één heel cruciale vraag is in het proces niet gesteld: is het wel verstandig om hier woningen te bouwen? In het commissiedebat bleek uit de beantwoording door de wethouder dat die vraag ook bij de verdere locatiestudie niet gesteld gaat worden en dat de vraag dan alleen maar is: kunnen we het rondrekenen? Natuurlijk is dat een belangrijke vraag, maar we hebben in Nederland een hele planologie opgetuigd waarbij uitvoerig wordt gekeken naar allerlei afwegingen waarom je een bepaalde plek wel of niet voor een bepaalde functie zou moeten gebruiken. Die hele exercitie wordt nu niet gedaan. Er komen nu vijf locaties uit. Twee daarvan zijn locaties die wij echt prima begrijpen. Bouwen op het voormalige Fixit-terrein voordat daar definitief gebouwd gaat worden, is prima; meteen doen! Het Oude Stationslaantje, een plek die al sinds 2012 bestemd wordt voor bedrijventerrein maar waar nog steeds niks staat, waar regelmatig gedeald wordt, waar een jongerenhangplek is en waar niemand in de buurt woont - het is overigens wel een locatie die ik door mijn voorkamerraam kan zien; als mensen zeggen "die raadsleden doen het alleen op plekken waar ze zelf niet wonen", zeg ik dus dat ik deze locatie letterlijk door mijn voorkamerraam kan zien - is een goede plek; graag meteen doen! Met de IJsbaan hebben we wat moeite, maar uiteindelijk, met alle andere ontwikkelingen die er op die plek komen, snappen we dat ook nog wel.

Maar dan zijn er vervolgens twee plekken waarvan je denkt: hoe kan je die nou door laten gaan? Hoe kunnen die nou uit dit onderzoek komen? Hoe kan het nou dat je gewoon een stuk van een kinderboerderij pakt om daar flexwoningen neer te gaan zetten? Hoe kan het nou dat je uitkomt op het Geestwoningpad, een klein straatje dat helemaal is aangelegd om maar aan één kant bebouwd te worden, met een heel plantsoen waar de schoolkinderen - niet alleen van de Regenboog, maar ook van de Engelse School - altijd komen spelen en regelmatig rondhangen, waar heel veel vanuit de buurt gespeeld wordt en waar leidingen door de grond lopen? Het is een plek waar je gewoon niet kan bouwen. Daarom zal mevrouw Van der Krogt straks een amendement indienen waar ook mijn naam onder staat. Daarin zeggen we: laten we die twee locaties nou uit het voorstel halen en laten we daar alternatieven voor aandragen, plekken waar je misschien wél serieus naar zou kunnen kijken. Want dat er betaalbare woningen nodig zijn, staat buiten kijf, maar we moeten het niet op deze twee plekken doen, wel op die andere drie.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zien flexwoningen als een oplossing voor dit moment. Het is niet de beste oplossing voor de lange termijn, maar op dit moment is woningbouw, dus ook sociale woningbouw, hard nodig. Maar wij vinden het daarbij heel belangrijk dat we de woningen die gebouwd of neergezet gaan worden, verdelen over het dorp. De spreiding over verschillende wijken is dus belangrijk. Zoals meneer Maassen al aangaf, zijn we over een aantal voorgestelde locaties niet helemaal tevreden. We hebben daarom met elkaar een aantal alternatieven bedacht. Die willen we met u doornemen en bespreken, waarna we dit inderdaad als een amendement indienen. Eén voorstel is om met verdiepingen te werken. Als je er bijvoorbeeld bij het Oude Stationslaantje verdiepingen op zou zetten, kan je meer dan de 26 voorgestelde woningen realiseren. Een andere alternatieve locatie die wij hebben bedacht, is de parkeerplaats bij Het Wedde, waar voorheen het materiaal van de RijnlandRoute lag opgeslagen. Die ruimte is

toen niet gebruikt als parkeerplek. Wellicht is dat nu een mogelijke plek voor flexwoningen. Maar ook het versteende gedeelte van de Gemeentewerf Rosenburg, dus niet het weiland van de kinderboerderij, maar het versteende gedeelte, dat daarnaast ligt, zou als locatie gebruikt kunnen worden. Dat lijkt ons een van de betere locaties. Het amendement, dat mede door de SP wordt ingediend, luidt:

"Amendement 245.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438,

overwegende dat:

a. *beschikbare grond één van de meest waardevolle eigendommen is die de gemeente bezit en zorgvuldig ingezet dient te worden;*
b. *de raad meerdere malen heeft uitgesproken groene gebieden binnen de gemeente zo veel mogelijk te willen ontzien;*
c. *de locatie van de ijsbaan, ondanks dat het een aanzienlijk groen gebied betreft, reeds onderhevig is aan plannen voor de aanleg van een skeelerbaan, waarmee het groene karakter reeds wordt aangetast en dat gezien de omvang van het terrein en de dringende behoefte aan een substantieel aantal nieuwe flexwoningen, deze locatie niet zonder meer kan worden uitgesloten;*
d. *twee van de voorgestelde locaties voor de ontwikkeling van flexwoningen een ernstige aantasting van groene gebieden betekenen;*
e. *het reeds bebouwde/verharde deel van de Gemeentewerf Rosenburg en de zuidelijke parkeerplaats bij zwembad Het Wedde reeds in gebruik en versteend zijn en geen groene gebieden aantasten;*
f. *deze locaties eerder niet of in heel beperkte mate zijn meegenomen in het haalbaarheidsonderzoek;*
g. *er nog andere locaties zijn die eerder zijn afgewezen maar wellicht geschikt kunnen zijn voor flexwoningen;*
h. *een grondig haalbaarheidsonderzoek voor deze locaties bijdraagt aan een evenwichtige afweging voor de ontwikkeling van flexwoningen;*

Besluit:

Beslispunt 3 te vervangen door:

'Het college op te dragen om vijf specifieke locaties (te weten, IJsbaan, reeds bebouwd/verhard deel van Gemeentewerf Rosenburg, zuidelijk deel van de parkeerplaats bij zwembad Het Wedde, voormalig Fixit-terrein/Koninklijke Marinelaan en Oude Stationslaantje), nader te onderzoeken op financiële en technische haalbaarheid, inclusief de mogelijkheid tot meerlaagse bouw, via een haalbaarheidsonderzoek dat samen met de woningbouwcorporaties wordt uitgevoerd.'"

Een van de voorgestelde locaties, de IJsbaan, die meneer Maassen al noemde, willen we iets aanscherpen. In de begroting die we volgende week gaan bespreken, is een bedrag opgenomen om in de nabije toekomst een combibaan te realiseren. Wij denken dat voor deze locatie een breder onderzoek nodig is dan alleen een haalbaarheidsonderzoek naar flexwoningen. Het gaat dus niet alleen om de vraag of het haalbaar is om het toegewezen stukje IJsbaan aan het begin, vlak bij het clubgebouw van de IJsbaan, als locatie aan te wijzen, maar ook om de vraag wat er gaat gebeuren in combinatie met de aan te leggen schaats- en skeelerbaan.

Wij vinden het belangrijk om woningen voor verschillende doelgroepen te gebruiken; verschillende doelgroepen moeten dus gebruik kunnen maken van deze woningen. Daarom steunen wij amendement 248 van D66, dat straks ingediend zal worden. We hadden graag ook onder dat amendement gestaan. Dat is administratief helaas niet gelukt. Daarin wordt aangegeven dat de verdeling van deze woningen volgens de regels van het woningverdeelsysteem moeten worden uitgevoerd, wat dus ook kan betekenen dat naar de diversiteit van de bewoners wordt gekeken maar ook dat urgentie voorrang krijgt.

Zoals gemeld zijn wij voorstander van de locatieverdeling over het dorp. Daarom dienen wij samen met de PvdA amendement 242 in. In het haalbaarheidsonderzoek dat straks uitgevoerd gaat worden, moet zeker worden gekeken naar de financiële en technische schade die de bouw van de woningen voor de omgeving met zich mee kan brengen. Dit is verwoord in amendement 247, dat door de VVD en mede door ons wordt ingediend. Daarbij willen we dus opmerken dat de locaties niet bepalend mogen zijn voor het onderzoek naar de planschade.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik zie dat de oppositie als eerste het woord voert. Dan sluit ik daar maar bij aan. Ik heb een stoel laten reserveren op de tribune, want die stoel symboliseert voor ons vanavond de stem van de woningzoekenden. Wij begrijpen heel goed dat de mensen zich laten horen en zien op de tribune omdat ze hun standpunt over de flexwoningen willen delen met de raad, maar de stem van de woningzoekende mogen we echt nooit vergeten, want die is stil.

Allereerst dank aan de wethouder voor het informeren over onze vragen bij ProRail. Mijn vraag aan het college is of het realistisch is om de spoorlocaties verder te onderzoeken of dat nu eigenlijk al duidelijk is dat het erg kostbaar wordt.

We hebben echt een worsteling doorgemaakt met dit raadsvoorstel. We hebben er uitgebreid over gesproken in onze fractie, want net als de SP zijn wij eigenlijk gewoon voor een structurele aanpak. Het tekort moet structureel worden opgelost. Dit raadsvoorstel is een noodverband. Er is voorbijgegaan aan andere oplossingen. Dat is voor ons een beetje te kort door de bocht. Grijp de kansen om op te toppen met beide handen aan! We begrijpen de koudwatervrees, maar het soort kansen die we gaan krijgen in de Vlietwijk, waar de flats gerenoveerd gaan worden, kunnen we niet laten lopen. Daarom roepen we het college met amendement 250 op om het noodverband van flex zo min mogelijk in te zetten en zo veel mogelijk een structureel probleem op te lossen. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, luidt:

"Amendement 250.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438 d.d. 18 september 2023,

overwegende dat:

a. *woningen voor alle doelgroepen bij voorkeur permanent zijn;*
b. *het college zich voortdurend tot het uiterste moet blijven inspannen om zo snel mogelijk de lopende en de aankomende woningbouwplannen daadwerkelijk te realiseren;*
c. *er meer manieren zijn om extra mensen te huisvesten, zoals optoppen en stimuleringsmaatregelen voor particuliere verhuur van leegstaande kamers, etages en panden;*
d. *het realiseren van flexwoningen als laatste redmiddel kan worden ingezet om te kunnen voldoen aan de regionaal gemaakte huisvestingsafspraken;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt aan te vullen:

> *Beslispunt 1 aan te vullen met de term 'onder andere';*
>
> *'In te stemmen met het op korte termijn versnellen van de productie van sociale huurwoningen, onder andere door het realiseren van flexwoningen'."*

We zijn ook in verwarring. Het college stelt ons vanavond voor om het perceel Geestwoningpad te onderzoeken als flexlocatie en stelt vervolgens bij het volgende agendapunt voor om hiervan een speellocatie te maken. Voor ons is dat navolgbaar. Hoe zit dat in elkaar?

Mijn partij heeft op vier punten grote moeite met het raadsvoorstel. We zoeken nog naar de oplossing om het voorstel voor ons acceptabel te maken. Ten eerste: de afwegingen voor locaties zijn gemaakt op grond van één, soms zelfs niet goed onderbouwd argument; GroenLinks refereerde daar al aan. Argumenten worden niet tegen elkaar afgewogen op het moment dat bezwaren tegen de andere locaties in het onderzoek naar boven komen. Ik noem bijvoorbeeld

Noortveer, waar de spelregels met betrekking tot onteigening slechts deels gelden. Het weiland achter de kas is gewoon gekocht en is wel benut. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA, luidt:

"Amendement 248.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438 d.d. 18 september 2023,

overwegende dat:

a. *de wachtlijsten voor sociale woningbouw in Voorschoten aanzienlijk zijn en flexwoningen kunnen helpen om deze wachtlijsten te verkorten;*
b. *sociale huurwoningen in Voorschoten worden toegekend via een bestaand en zorgvuldig systeem;*
c. *dit systeem zowel een inkomenstoets als toewijzing aan specifieke doelgroepen zoals statushouders omvat;*
d. *een deskundige aanpak en zorgvuldig overleg tussen organisaties cruciaal zijn voor een eerlijke verdeling;*

Besluit:

het voorgestelde aan te vullen met beslispunt:

De flexwoningen via de gebruikelijke methode toe te wijzen om effectief te werken aan het terugdringen van het tekort aan sociale huurwoningen in Voorschoten."

Ten tweede: er ontbreken locaties, met name in Adegeest. Dat is geen gemakkelijk verhaal, gezien het participatietraject dat daar is doorlopen, maar dat mag geen doorslaggevend argument zijn om ze weg te laten. Om deze twee punten misschien nog te kunnen herstellen, vragen we de toezegging van het college om naar de raad terug te komen met een voorstel om de locatielijst aan te vullen en het afwegingskader te verbreden op het moment dat blijkt dat er locaties afvallen vanwege onhaalbaarheid of onbetaalbaarheid. Dat zou dan in Q1 2024 zijn.

Dan het derde punt waar we moeite mee hebben: D66 wil liefst niet bouwen in het groen. "Tijdelijk" is na vijftien jaar zomaar permanent. Daarom zijn we voor amendement 245 van GroenLinks en de SP, dat de twee groene locaties Geestwoningpad en de kinderboerderij vervangt door twee versteende locaties.

Dan het vierde punt. Wij hebben moeite met het niet vooraf informeren van omwonenden middels een persoonlijke informatiebrief, met als resultaat een volle tribune. Informeren, ook als het geen leuke of nog een vage boodschap is, helpt mensen mee te nemen in een proces. Je gehoord zien en voelen door je eigen gemeentebestuur, daar draait het om, en al helemaal als ze de gebruikelijke bezwaarprocedure niet kunnen volgen. Het zou het college sieren als het dit wil inzien.

We hebben net als andere partijen zorgen over de concentratie van sociaal en economisch kwetsbare groepen en de mogelijke gevolgen hiervan. Het mooie is dat er meer amendementen zijn of nog worden ingediend om hiermee om te gaan. Het amendement van de PvdA en GroenLinks over de spreiding zullen we van harte steunen. Mijn partij dient amendement 249 in om de zorgen die in de samenleving leven over acceptatie, veiligheid en integratie, serieus te nemen en daarvoor een plan te maken. Het amendement luidt:

"Amendement 249.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438 d.d. 18 september 2023,

overwegende dat:

a. *onbekend onbemind maakt;*

b. *dat ook opgaat bij de nieuwe typologie flexwoningen;*
c. *onze samenleving gebaat is bij sociale veiligheid, integratie en acceptatie van bewoners van flexwoningen;*
d. *spreiding van sociaal en economisch kwetsbare doelgroepen over ons dorp de voorkeur heeft om dat zo veel mogelijk te realiseren;*
e. *nog onbekend is in hoeverre spreiding haalbaar is;*
f. *het maatschappelijk draagvlak voor flexwoningen verbetert wanneer vooraf duidelijk is dat maatregelen zoals begeleiding of toezicht mogelijk zijn;*

Besluit:

het voorgestelde aan te vullen met beslispunt:

In het raadsvoorstel van Q1 2024 een voorstel op te nemen dat inzet op sociale veiligheid, integratie en acceptatie, voor zowel de omgeving als de bewoners van flexwoningen."

Amendement 246 van de coalitiepartijen stelt een percentage voor. We begrijpen dat er draagvlak nodig is in de achterban van de VVD en Voorschoten Lokaal, maar we hebben het hier wel over mensen. We zullen daar later bij dit agendapunt vast nog een debat over voeren.

Samengevat: er is voor ons nog wel iets nodig om voor dit raadsvoorstel te kunnen stemmen.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Ik zal niet herhalen wat in de commissie allemaal uiteen is gezet, want ons standpunt is daarin al heel duidelijk naar voren gebracht door ons commissielid Jaap Haubrich, die hier op de tribune aanwezig is. Hij is eveneens de opsteller van onze twee amendementen, die ik eerst zal toelichten. Zoals de gemeente zelf al in haar communicatie over het onderzoek naar locaties voor flexwoningen aangaf, is er dringend behoefte aan woonruimte voor starters en jongeren op de woningmarkt. Juist die laatste categorie vist vaak achter het net door lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen. Wij hebben begrip voor de opgave waar de gemeente voor staat ten aanzien van de plaatsing van statushouders en wij voelen ook de druk die door de provincie wordt uitgeoefend, maar we begrijpen ook zeker de bezwaren van inwoners tegen het plaatsen van flexwoningen op locaties waar dat echt niet te verwachten was. Bovendien kunnen we de kans niet voorbij laten gaan om juist voor jongeren iets te kunnen betekenen. Aangezien maximaal 70 woningen nodig zouden zijn voor statushouders, dienen we daarom samen met Voorschoten Lokaal en het CDA, waarvoor dank, amendement 246 in. Daarin wordt het college opgeroepen om in prestatieafspraken met de woningcorporaties op te nemen dat 40% van de flexwoningen wordt toegewezen aan andere woningzoekenden dan statushouders. Het amendement luidt:

"Amendement 246.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 02-11-2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438,

overwegende dat:

1. *op 25 september de gemeente Voorschoten een persbericht uit heeft gebracht over deze 120 flexwoningen waarin wordt aangegeven dat er snel extra woningen moeten komen voor starters en jongeren en deels ook voor statushouders;*
2. *in dat persbericht tevens als argument voor dit plan de enquête voor de Woonvisie aangehaald wordt op het punt dat de inwoners van Voorschoten vinden dat er betaalbaar moet worden gebouwd voor starters en jongeren;*
3. *beslispunt 2 van het raadsvoorstel luidt dat deze flexwoningen bij dienen te dragen aan de huisvestingstaakstelling van statushouders in 2023, 2024 en 2025 én aan de huisvesting van andere woningzoekenden in Voorschoten;*
4. *op pagina 3 van het raadsvoorstel staat dat op basis van huidige taakstellingen over de periode 2023-2025 naar verwachting 60-70 flexwoningen voor statushouders beschikbaar moeten zijn;*
5. *taakstellingen met betrekking tot statushouders variabel zijn en het niet te voorspellen is hoe die zich de komende jaren zullen ontwikkelen;*

6. *een aantal van maximaal 70 betekent, uitgaande van de doelstelling van het realiseren van een totaal van 120 flexwoningen, dat maximaal 60% van het totaal benodigd zal zijn voor statushouders;*
7. *het vastleggen van een minimaal percentage flexwoningen voor andere groepen woningzoekenden dan statushouders:*
    a) perspectief geeft voor woningzoekende (jongeren) in Voorschoten;
    b) essentieel is voor het draagvlak voor het realiseren van flexwoningen;
    c) van belang is voor een transparant participatieproces met de omwonenden;
8. *het raadsvoorstel op pagina 5 stelt dat een diverse bewonersgroep van de flexwoningen belangrijk is voor een positieve woonbeleving en betere integratie;*
9. *de prestatieafspraken met betrekking tot doelgroepen met de woningcorporaties voor deze 120 woningen nog gemaakt moeten worden;*
10. *het college in zijn beantwoording op eerdere technische vragen hierover heeft aangegeven dat het mogelijk is om een minimaal percentage in het raadsvoorstel op te nemen voor andere groepen woningzoekenden niet zijnde statushouders;*

Besluit het volgende beslispunt aan het Raadsvoorstel toe te voegen:

Het college op te dragen met de woningcorporaties dusdanige prestatieafspraken te maken dat minimaal 40% van de eerste 120 te realiseren flexwoningen beschikbaar zal komen voor andere groepen woningzoekenden dan statushouders."

Dan amendement 247. Wij bedanken GroenLinks voor het mede indienen. Het is al enigszins toegelicht: met dit amendement vragen wij om planschade als afweging mee te nemen in het onderzoek. Planschade kan natuurlijk aan de orde zijn indien op een speelveldje voor een huis opeens flexwoningen worden gebouwd. Het is heel goed voor te stellen dat dit een goede afweging kan zijn ten opzichte van andere locaties. We verzoeken de andere partijen om dit te steunen. Het amendement luidt:

"Amendement 247.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 02-11-2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438,

overwegende dat:

1) *het in het raadsvoorstel voorgestelde haalbaarheidsonderzoek als doelstelling heeft om de technische en financiële haalbaarheid per locatie inzichtelijk te maken;*
2) *momenteel alleen de aspecten 'bodemgeschiktheid, ontsluiting en aansluiting op nutsvoorzieningen' in het raadsvoorstel specifiek worden benoemd als criteria waarop getoetst gaat worden;*
3) *voor een aantal van deze locaties het bestemmingsplan gewijzigd zal moeten worden;*
4) *het wijzigen van bestemmingsplannen voor direct omwonenden conform artikel 6.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een grondslag kan vormen voor het indienen van een planschadevergoeding in verband met de waardevermindering van hun (koop)huis;*
5) *deze planschadevergoedingen niet ondenkbaar zijn, aangezien op sommige locaties een 'vrij uitzicht op groen' verandert in een 'niet vrij uitzicht op bebouwing' en de omwonenden ten tijde van de koop dit redelijkerwijs niet hadden kunnen voorzien;*
6) *de potentiële financiële gevolgen van planschadevergoedingen direct van invloed zijn op de financiële haalbaarheid van een specifieke locatie;*

Besluit aan het beslispunt van het raadsvoorstel luidende:

- *het college op te dragen om de 5 locaties die uit de beknopte locatiestudie het meest kansrijk zijn gebleken voor flexwoningen (te weten, IJsbaan, Gemeentewerf Rosenburg-Zuid, Geestwoningpad, voormalig Fixit-terrein/Koninklijke Marinelaan en Oude Stationslaantje) nader te onderzoeken op financiële en technische haalbaarheid via een haalbaarheidsonderzoek dat samen met de woningbouwcorporaties wordt uitgevoerd;*

toe te voegen:

- *waarbij de financiële gevolgen van eventuele planschadevergoedingen van eigenaren van direct omliggende (koop)woningen van de desbetreffende locatie expliciet meegenomen worden."*

Normaal zou ik pas in de tweede termijn op amendementen ingaan, maar ik denk dat het de discussie ten goede komt als we dat nu al doen. Dan kunnen we ook alvast op elkaar reageren. Wij staan op zich positief tegenover amendement 245 van GroenLinks en de PvdA. Bouwen op versteende grond heeft inderdaad de voorkeur. De locatie Geestwoningpad lijkt ook ons op voorhand niet de meest geschikte locatie. We wachten wel graag de beantwoording door het college af over de afwegingen die er bestaan.

Met amendement 248 verzoekt D66 om een normale toewijzing. Gezien de bijzondere aard van dit voorstel lijkt dit ons niet opportuun. Als wij het normale toewijzingsbeleid gaan toepassen dat wij hebben afgesproken met de woningcorporaties, was dit ook niet nodig geweest. Dit is een noodoplossing. Er wordt gezocht naar extra flexwoningen voor statushouders. Ik kan dit dus niet verenigen met het voorstel.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb niet zozeer een vraag aan de heer Reinke, maar naar aanleiding van de opmerking van de heer Reinke heb ik een vraag aan de wethouder. Ik denk dat ik het anders begrepen heb dan de heer Reinke. Ik was juist in de veronderstelling dat deze flexwoningen, als ze er komen, geëxploiteerd gaan worden door woningcorporaties en dat de woningcorporaties daarbij hun gebruikelijke woningverdeelsysteem gaan toepassen. Zou de wethouder daar in zijn eerste termijn op in kunnen gaan?

De **voorzitter**: Wat een mooie manier om een extra vraag te stellen.

De heer **Reinke** (VVD): Wat amendement 242 betreft lijkt het ons beter om eerst de uitkomsten van het onderzoek af te wachten, want het amendement loopt hier nogal op vooruit. Van amendement 250 zien wij de toegevoegde waarde niet in. Amendement 249 van D66 vinden wij eigenlijk ronduit tendentieus, want hier wordt eigenlijk gewoon gezegd: er komen statushouders; dat zullen dus wel criminelen zijn. Dat vinden wij wat ver gaan.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik vind dit een buitengewoon gênante opmerking. Ik zou graag willen dat de heer Reinke zijn woorden terugneemt.

De heer **Reinke** (VVD): Wat bedoelt D66 dan met "sociale veiligheid"? Kan u dat dan toelichten?

Mevrouw **Schroot** (D66): We hebben te maken met heel veel doelgroepen met wat zwakkere posities. Het kunnen mensen zijn met psychosociale problemen, van alles. Het gaat niet alleen om statushouders. Daar ligt uw focus op. Wat ons betreft is dit gewoon breed. We hebben de Doelgroepenverordening en daar moeten we gewoon aan voldoen.

De heer **Reinke** (VVD): Het voorliggende voorstel gaat in ieder geval over het creëren van ruimte voor 70 flexwoningen die toebedeeld gaan worden aan statushouders. Dat is het idee van het voorstel, omdat er nou eenmaal heel veel behoefte is. Het idee is dat de provincie er anders toch wat meer druk op gaat leggen. Het gaat dus daadwerkelijk om statushouders. Ik vind het een beetje vreemd om tegen mensen te zeggen: u zit in een sociale huurwoning en u bent dus per definitie een gevaar voor de sociale veiligheid.

De **voorzitter**: Mevrouw Schroot, wilt u daar nog op reageren? Nee? Prima.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dit is een beladen onderwerp in de gemeenteraad. Waarom? Iedereen is het erover eens dat er flexwoningen moeten komen. We willen de achterstand voor woningzoekenden en het huisvesten van statushouders wegwerken. Flexwoningen zijn de snelste manier om dat te doen, maar onder welke voorwaarden? Voorschoten Lokaal is in gesprek geweest met de inwoners van de Gemmekelaan en omgeving, die tegenover de locatie in Boschgeest wonen. De pers is ingelicht en de inwoners hebben hun mening gegeven in brief 2292, maar voor nu gaat het om de beslispunten 1 tot en met 6 van het raadsvoorstel. We gaan in principe akkoord met deze beslispunten na stemmingen over de amendementen. Wat de

locatie Geestwoningpad betreft is nog niet eens zeker dat deze locatie definitief is. Die wordt nog steeds onderzocht. In het eerste kwartaal van 2024 wordt hier een uitspraak over gedaan.

Amendement 242 van de PvdA wordt door Voorschoten Lokaal gesteund. Het kan zo zijn dat er misschien maar drie locaties nodig zijn in plaats van vijf. We kunnen niet in de toekomst kijken, maar zoals eerder gezegd wordt dit met dit voorstel versneld onderzocht.

Het is natuurlijk ook zo dat er op dit moment weinig tot geen doorstroming is voor jongeren en ouderen, omdat er gewoon te weinig sociale huurwoningen zijn in Voorschoten. Amendement 246 van de VVD stelt voor om 50% van de sociale flexwoningen te bestemmen voor de overige groeperingen, zoals Voorschotense ingezetenen die naarstig op zoek zijn naar betaalbare woningen in Voorschoten. Voorschoten Lokaal heeft dit amendement medeondertekend.

Niet één locatie in het groen is wat Voorschoten Lokaal betreft in principe oké. Er zijn op- en aanmerkingen over elke locatie; eigenlijk is het nooit goed. Misschien moet de gemeente aan één locatie gaan denken, maar ook dan zijn er natuurlijk inwoners in de omgeving die het er niet mee eens zijn dat daar flexwoningen gebouwd gaan worden. Maar we zijn vanuit de overheid verplicht om statushouders te huisvesten. Als we dat niet doen, wordt Voorschoten gedwongen om op een plek die dan toegewezen wordt, flexwoningen neer te zetten. Willen we dat? Met betrekking tot amendement 245 van GroenLinks en de SP wachten we graag op de reactie van de wethouder.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Wij zijn blij met dit voorstel. We weten allemaal dat extra sociale woningen in Voorschoten nodig zijn, niet alleen om statushouders te huisvesten maar vooral ook om andere Voorschotenaren die op zoek zijn naar een sociale woning, huisvesting te kunnen bieden. Dit is een eerste stap om te komen tot realisatie van deze extra woningen in de vorm van flexwoningen, omdat dat sneller tot resultaten kan leiden. We zijn niet alleen blij omdat we daarmee een bijdrage leveren aan de extra sociale woningen, maar ook omdat het belangrijk is dat wij ons steentje bijdragen aan een opgave die regionaal en landelijk speelt. Als je als gemeente zelfstandig wil blijven, betekent dat immers ook dat je je steentje moet bijdragen aan dit soort grotere opgaves. We horen graag eerst de reactie van de wethouder op de grote hoeveelheid binnengekomen amendementen, maar we willen in ieder geval meegeven dat bij de plannen rondom het IJsbaanterrein, zoals net al even werd gezegd, ook rekening moet worden gehouden met de ideeën die er zijn om daar een combibaan te realiseren, want dat is natuurlijk belangrijk.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Er is al veel gezegd over dit onderwerp. Ook wij vinden flexwoningen een verre van ideale richting, maar zoals een aantal andere partijen al zeiden, zien we dit als een snelle oplossing voor een acuut woningprobleem, dat in Nederland echt aanwezig is. Ik wil het college en de mensen in de zaal even meenemen: het beleid van de gemeente heeft er de afgelopen jaren voor gezorgd dat we dit soort gekke acties moeten gaan uithalen. De afgelopen jaren is ontzettend veel eigen grond van de gemeente verkocht. Het actieve grondbeleid, het verwerven van eigen grond om bepaalde maatschappelijke doelen te realiseren, is tevens losgelaten. We hebben daardoor simpel gezegd weinig grond. Dat is niet uit de lucht komen vallen zoals de storm die we vandaag hebben gekregen, maar dat is politiek beleid geweest. Dat is de reden waarom we voor deze exercitie onder meer op parkeerplekken en parken terecht gaan komen. Dat is heel triest, een verre van ideale situatie. Ik kan mij de gevoelens van verschillende bewoners echt heel goed voorstellen als plekken die eerst groen waren of waar niks stond, nu opeens mogelijk bebouwd gaan worden. Mevrouw Schroot refereerde er al terecht aan dat we naast de bezwaren van de verschillende bewoners ook moeten luisteren naar de geluiden van toekomstige bewoners, die nergens terechtkunnen. Er is daarmee ook een andere kant. Starters en statushouders wachten op nieuwe plekken. Denk bijvoorbeeld ook aan mensen die net gescheiden zijn of die uit andere lastige situaties komen. Deze woonruimten zijn gewoon heel hard nodig, ook in Voorschoten. De markt gaat dit helaas niet oplossen. Starrenburg III duurt een eeuwigheid. De Moeder Godskerk zou al bebouwd gaan worden, maar loopt ook alweer vertraging op. Dat zijn allemaal plekken die de markt niet gaat oplossen maar waar wij als gemeente het moeten gaan doen. Wij hechten er als Partij van de Arbeid gewoon heel veel belang aan dat we dit probleem gezamenlijk moeten oplossen en dat dit niet allemaal op één plek in Voorschoten gaat plaatsvinden. Daar maken we ons eigenlijk de meeste zorgen over. We vinden het belangrijk dat het goed verspreid wordt over het hele dorp. Vandaar amendement 242, dat we samen met GroenLinks indienen. Het amendement luidt:

"Amendement 242.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438,

constaterende dat:

a. *alle gemeenten in Nederland via een taakstelling van de minister van Justitie en Veiligheid verplicht zijn tot het huisvesten van statushouders;*
b. *voor de gehele periode 2023-2025 naar verwachting zo'n 60 tot 70 (flex)woningen voor statushouders beschikbaar moeten zijn;*
c. *het college van B en W de gemeenteraad voorstelt - om ook andere woningzoekenden in Voorschoten versneld woonruimte te kunnen bieden - kansrijke locaties aan te wijzen voor het realiseren van 120 flexwoningen;*

overwegende dat:

a. *'een te geringe spreiding en menging van kwetsbare inwoners de leefbaarheid en veerkracht van wijken in gevaar kan brengen', aldus het Planbureau voor de Leefomgeving;*
b. *'behalve dat de spreiding over buurten een sociaal-maatschappelijke of zelfs ideologische overweging is, de inpassing van kwetsbare doelgroepen in een buurt ook een praktische en strategische overweging is die veel invloed kan hebben op de snelheid waarin de procedure doorlopen kan worden: zitten de huidige bewoners op de (tijdelijke) ontwikkeling, en de daarin te huisvesten doelgroepen, te wachten?';*

van mening dat:

a. *spreiding van het aantal flexwoningen over meerdere locaties in Voorschoten belangrijk en noodzakelijk is en bijdraagt aan een diversere leefomgeving;*
b. *deze aanpassing kan bijdragen aan het noodzakelijke draagvlak binnen Voorschoten;*

Besluit

beslispunt 2 te vervangen door: 'Met als uitgangspunt spreiding van het aantal flexwoningen over meerdere locaties in Voorschoten',

en gaat over tot de orde van de dag."

Er zijn heel veel andere amendementen ingediend. Ik wil kort stilstaan bij een paar amendementen waar ik het mee eens ben, maar ook bij een paar amendementen waar ik in de basis principiële moeite mee heb. Allereerst ben ik erg blij met het amendement van D66 over de verdeling van de flexwoningen. Dat amendement wil ik graag steunen. Ook het andere amendement van D66, amendement 250, wil ik graag steunen, omdat er daarmee een grote focus komt op de productie van sociale huurwoningen, die we met voorrang moeten behandelen.

Wat betreft de zaken die GroenLinks en de SP er met hun amendement uit willen halen: daar heb ik procedureel een beetje moeite mee. Dat heeft te maken met het feit dat wij een lekenbestuur zijn. We hebben een aantal ambtenaren gevraagd om hiernaar te kunnen kijken. Ik heb als raadslid onvoldoende zicht op de consequenties die dit allemaal heeft. Dat is voor mij de reden waarom ik eigenlijk vind dat we er op dit moment niet zozeer opties uit kunnen halen, maar dat er eventueel wel opties toegevoegd kunnen worden. Wat vergroening betreft vind ik ook dat er aan het Geestwoningpad iets moet gebeuren, maar de Vlietwijk is eigenlijk de groenste optie die we bespreken. Als we er een aantal dingen uithalen, vind ik dat we er ook goed op moeten letten dat, als je er tussen je oogharen naar kijkt, die trechter er niet voor zorgt dat we in de opties eigenlijk alleen op één punt uitkomen, namelijk alleen bij de Vlietwijk.

De **voorzitter**: Ik zoek naar een punt. Kan dat nu? Want ik zag al een interruptie.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ja, ik zat ook op een punt te wachten. Ik ben het helemaal eens met het punt van het lekenbestuur; dat snap ik helemaal, maar kijkend naar de beslispunten en de criteria die gebruikt zijn om deze vijf locaties aan te wijzen, waarbij we in gedachte moeten

houden dat we vorige maand ermee hebben ingestemd dat we niet op groen gaan bouwen of dat we daar in ieder geval geen prioriteit aan geven, is dat voor mij al één locatie die afvalt. Daarbij komt dan ook de locatie van de kinderboerderij. Er is een concessieovereenkomst met het recht om tot 1 april 2029 daar, op die locatie, een kinderboerderij te voeren. Dan heb ik het idee dat ik, als lid van een lekenbestuur, wel een punt heb. Ik heb mijn punt dus gevonden.

De **voorzitter**: Wat is uw vraag aan de heer Posthuma? Want dat is de bedoeling bij interrupties.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Bent u het met mij eens dat wij als lekenbestuur met deze argumentatie misschien toch wél iets mogen doorgeven aan de wethouder?

De heer **Posthuma** (PvdA): Dan heb ik gelijk een vraag voor mevrouw Van der Krogt. Waarom zou met hetzelfde argument de Vlietwijk eigenlijk niet buitenspel gezet moeten worden? En met dezelfde redenering zou u ook de IJsbaan eruit moeten halen, want dat zou consequent zijn. Maar dat doet u niet.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Dat is een hele goede, want in de begroting die we volgende week gaan bespreken, wordt opgenomen dat er een skate- en skeelerbaan gaat komen. Dan is het dus niet meer groen. Dan lijkt het bebouwen van een deel daarvan voor flexwoningen mij een heel logische combinatie.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het punt is simpelweg dat we nog moeten beslissen over die skate- en skeelerbaan. We zijn op dit moment hierover aan het beslissen. U loopt eigenlijk vooruit op een besluit dat nog niet eens genomen is.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Hier moeten we ook nog over beslissen. Daarom brengen we dit zo in.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben een beetje benieuwd waar de heer Posthuma gelezen heeft dat het amendement van GroenLinks en de SP ervoor zorgt dat er minder alternatieven komen, want er worden er twee geschrapt en er komen er twee bij. U maakt een karikatuur van het voorstel door te zeggen dat wij voorstellen om de hele Vlietwijk vol te bouwen. Dat is gewoon niet waar. Er worden twee locaties geschrapt en er komen twee nieuwe locaties bij, met het idee dat er ergens anders in ieder geval geen woningen meer komen. Dus waar haalt u het idee of de karikatuur vandaan dat wij met ons voorstel de hele Vlietwijk vol zouden willen bouwen?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik leg het natuurlijk graag uit. We gaan nu eigenlijk op de stoel van de ambtenaren zitten. Ik kan een aantal suggesties geven. Het voordeel van flexwoningen is dat ze vrij snel geregeld kunnen worden. Het voorstel waarmee u als extra optie inbrengt dat u iets met de Gemeentewerf gaat doen, betekent dat ze op de Gemeentewerf geplaatst zouden worden. Dat kan niet op korte termijn plaatsvinden; dat is gewoon onmogelijk. Een tweede punt dat u in wil brengen, betreft de parkeerplekken bij Het Wedde. Daar zou nog veel meer onderzoek naar moeten worden gedaan, omdat daar ook buizen van de Corbulotunnel onder liggen. Dat zijn allemaal zaken die niet op korte termijn kunnen worden gerealiseerd. U brengt dus eigenlijk opties in die op korte termijn helemaal niet kunnen. Naar mijn beleving bent u dus eigenlijk met valse voorwendselen dingen aan het voordragen. Daar moeten we heel voorzichtig mee zijn. We zijn een onderzoek aan het doen. We zijn hierover nog geen besluit aan het nemen. Ik vind dat we in deze onderzoekfase eigenlijk juist die brede blik moeten hebben. Wat u aan het doen bent, is het vernauwen van die blik. Dat lijkt me niet goed.

De **voorzitter**: "U" is de voorzitter, want anders zijn jullie tegen elkaar aan het debatteren.

De heer **Maassen** (SP): De heer Posthuma heeft heel veel woorden nodig om te verhullen dat hij het niet begrepen heeft, want hij verwijt GroenLinks en de SP dat wij op de Gemeentewerf willen bouwen. In het raadsvoorstel staat de Gemeentewerf. Wij zoeken alleen een ander stukje van de Gemeentewerf, waar geen kinderboerderij is. Dat lijkt mij een logisch punt en het lijkt mij ook echt iets voor een gemeenteraad om aan te geven: dit zijn de kaders en hier moet je het over hebben. Hetzelfde geldt voor het Geestwoningpad. Het is typisch iets voor een volksvertegenwoordiger om aan te geven: dit is niet zo'n goed idee, want hier hebben veel mensen in ons dorp last van. Er is ook een alternatief, namelijk een plek waar de laatste tijd vooral bouwmaterialen hebben gelegen en die nu niet gebruikt wordt als parkeerplaats.

De **voorzitter**: Wat is uw vraag aan de heer Posthuma, meneer Maassen?

De heer **Maassen** (SP): Ik wil nog één opmerking over de Corbulotunnel maken, voorzitter.

De **voorzitter**: Uw vraag.

De heer **Maassen** (SP): Klopt het niet, meneer Posthuma, dat die flexwoningen daar helemaal geen schade aan toebrengen, omdat zij niet worden geheid? Zij gaan dus ook niet diep de grond in en zij zouden dus prima bovenop de Corbulotunnel kunnen staan. Vindt u dat ook niet?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ben blij dat u daar nog mee komt. Ik ben geen bodemkundige. Er moeten daar meer activiteiten verricht worden om die woningen daar neer te kunnen zetten. Het gaat niet alleen om heien. Je moet daar ook onder de grond gaan om infrastructuur aan te leggen. Ik vind dat we er op dit moment heel erg op moeten letten dat we in het verkennende onderzoek, waar wij hier allemaal te weinig van af weten, geen keuzes gaan maken. Ik denk dat dat gewoon niet slim is.

De **voorzitter**: De derde, laatste en korte interruptie met een heldere vraag aan de heer Posthuma. Daarna ga ik mevrouw Van der Krogt de gelegenheid geven om te interrumperen. Dus kort.

De heer **Maassen** (SP): Ik trek de conclusie dat de PvdA zo bang is dat er woningen op de IJsbaan worden gebouwd dat de PvdA bereid is om te accepteren dat er woningen op de kinderboerderij en op het Geestwoningpad worden gebouwd.

De **voorzitter**: En uw vraag?

De heer **Maassen** (SP): Ik vraag de heer Posthuma op welke manier hij dat aan de inwoners van deze gebieden weet te verantwoorden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Hier neem ik afstand van, want meneer Maassen verdraait mijn woorden echt compleet. Mijn punt is - dat staat ook in amendement 242 - dat wij graag een goede verdeling willen hebben van de verschillende woningen in Voorschoten. Daar moet een onderzoek naar worden gedaan. Wat de SP aan het doen is, is prematuur, veel te voorbarig. We moeten eerst die onderzoeken afwachten om daar een goede richting in aan te geven.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ik heb een interruptie, maar ik zit even over de vraag na te denken. De heer Posthuma geeft aan dat er onderzoek gedaan moet worden naar de locaties. Wij bieden een helpende hand. Misschien is dat heel overdreven gezegd, maar we bieden een helpende hand door een alternatieve locatie aan te bieden. Is meneer Posthuma het met mij eens dat dit raadsvoorstel gaat over het onderzoek naar de haalbaarheid van de verschillende locaties? Wij vragen dus alleen of de alternatieve locaties die wij als suggestie aangeven, meegenomen worden in dat overleg.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik zou met het voorstel kunnen instemmen als u de twee voorstellen erbij zou doen, zodat we van vijf opties naar zeven opties zouden gaan. Daarmee zou ik in kunnen stemmen, maar ik ga er niet mee akkoord dat er nu, op deze donderdagavond, twee af worden gehaald en twee erbij worden gedaan.

Ik wil nog één punt maken over het verdelingssysteem, waar de VVD met haar voorstel aan refereert. Ik denk dat wij in Nederland een mooi systeem hebben waarmee wij op een goede, juiste manier de verdeling kunnen maken. Dat systeem bestaat. Daar moet je volgens mij niet aan zitten. Daar moet je volgens mij als gemeente en als gemeenteraad van afblijven om een rechtvaardige verdeling goed te laten plaatsvinden. Dat is de reden waarom ik niet akkoord ga met dat voorstel van de VVD.

De heer **Reinke** (VVD): Is het u bekend dat juist een gemeenteraad aanwijzingen geeft voor afspraken met woningcorporaties? Want dit gaat juist om de fysieke leefomgeving en dus om welke personen je kan helpen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Daar kunnen zeker afspraken over worden gemaakt, maar volgens mij moeten we er in dit specifieke geval voor zorgen dat we dit op de normale manier laten doen en moeten we niet proberen om daar voor de publieke tribune allemaal mooie woorden aan te wijden.

De heer **Reinke** (VVD): Als u het om "mooie woorden" vindt gaan, zal ik ze nog even toelichten. Daar gaat het hier niet om. In de toelichting op het voorstel staat ook duidelijk dat dit een noodgreep is, omdat er nou eenmaal een noodzaak is bij de vestiging van statushouders. Er is dus ook een absolute noodzaak om heel snel iets te vinden. Flexwoningen zijn daarom op dit moment kennelijk nodig. Daarom kiezen wij voor een andere verdeling, waarbij in ieder geval wordt gekozen voor een bepaald belang. Het lijkt mij ook goed voor het draagvlak in het dorp als er minimaal 40% aan andere woningzoekenden wordt gegeven. Dat is de achterliggende reden.

De heer **Posthuma** (PvdA): De zorgvuldige en rechtvaardige verdeling vindt al plaats via de woningcorporaties.

De heer **Reinke** (VVD): Ik zou nu meer een opmerking hebben en niet echt meer een vraag.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Elst, het woord is aan u. Er zijn veel vragen gesteld en er zijn veel amendementen. Ik wil u verzoeken op de vragen in te gaan en aan te geven hoe het college naar de amendementen kijkt.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Dit onderwerp brengt de gemoederen in beweging, gelet op het grote aantal amendementen en het grote aantal aanwezigen op de tribune en volgens mij ook beneden, waar er ook een heleboel staan. Fijn dat u er bent. We zitten hier met elkaar voor een forse uitdaging. We moeten snel of redelijk snel sociale huurwoningen bijbouwen. Ik heb geen enkele fractie iets anders horen zeggen. Wat dat betreft hebben we als uitgangspunt kennelijk toch een gelijk idee. Tegelijkertijd is er een toenemende noodzaak om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen, want de wereld om ons heen staat niet stil. Dat is echter niet de enige aanleiding. In meer algemene zin moeten we versneld sociale huurwoningen bijbouwen, want dat is onvoldoende gedaan. Toch speelt ook de factor dat er een provincie is die toekijkt en die ons inmiddels ambtelijk tot de orde heeft geroepen. We zijn daar niet bang voor, maar we zijn ook niet doof. We denken dat we met dit voorstel, als we dit kunnen uitrollen, voorlopig lastige toezichthouders van ons af kunnen houden. Er komt een moment waarop we tegen de toezichthouder kunnen zeggen: tot daar en niet verder; we hebben nu ons best gedaan. Toch denken we dat dit, alles afwegende, een voorstel is dat passend is, gegeven de noodzaak. Dat betekent dat we met elkaar keuzes moeten maken, want voor werkelijk elke locatie die je zou willen of kunnen voorstellen, is een reeks argumenten te bedenken waarom dat een minder gelukkige locatie is. Dat is de reden waarom we, hoewel we daar niet blind voor zijn, toch ook willen kijken naar de noodzaak en de argumenten om dat wél te doen. We moeten besluiten nemen met elkaar en we moeten bewegen. Het college wil daar een verantwoordelijkheid in nemen. We doen dat richting u. De gemeenteraad is de democratisch gekozen vertegenwoordiging van alle Voorschotenaren. Dat is dus wel degelijk ook een vorm van participatie. Er ligt een belangrijke keuze, door u te nemen. Vanavond spreken we niet over waar we hoeveel flexwoningen gaan bouwen. Het enige wat we aan u vragen, is toestemming om een nader onderzoek te gaan doen, zodat we beter beargumenteerd en beter geïnformeerd in een volgende raadsvergadering - naar verwachting eind Q1 volgend jaar - hier besluiten over kunnen nemen. Dat is mijn korte inleiding. Ik zou nu graag willen doorgaan met het beantwoorden van de vragen.

De **voorzitter**: Alvorens u daarmee begint, is er een interruptie van de heer Maassen, een vraag.

De heer **Maassen** (SP): Inderdaad een vraag, een heel belangrijke vraag. De provincie heeft begin dit jaar in drie regio's regionale woondeals afgesloten. Onze regio, Holland Rijnland, heeft er ook één afgesloten. Daarin zijn tussen provincie en gemeenten afspraken gemaakt over het aantal tot en met 2030 te bebouwen woningen. Als ik goed ben geïnformeerd - dat is de eerste vraag - heeft Voorschoten zich in die regionale woondeal vastgelegd op zo'n 600 woningen. De vraag die ik vervolgens aan de wethouder heb, is: wat is er in die regionale woondeal met de provincie afgesproken over het aantal flexwoningen dat Voorschoten zou bouwen tot en met 2030?

Wethouder **Van der Elst**: Het antwoord op die vraag is: niets; dat is niet afgesproken.

De heer **Maassen** (SP): Dan ben ik hogelijk verbaasd dat nog geen jaar later de provincie met allerlei dwangmiddelen tegen onze gemeente zegt dat wij toch maar liefst 120 flexwoningen moeten bouwen. Dat is een procentje of 12 van het totaal dat we de komende tien jaar van de provincie moeten bouwen.

Wethouder **Van der Elst**: Dan wil ik graag een misverstand uit de weg helpen. Er is ons niet verteld dat we 120 flexwoningen moeten neerzetten; dat hebben we zelf bedacht.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Dank voor deze helderheid: het is dus niet de provincie die dit oplegt; het is de gemeente zelf die dit aantal heeft vastgelegd.

Wethouder **Van der Elst**: Er is geen sprake van "opleggen" of "vastleggen". Er is sprake van een voorstel aan u. Dat is wat het is, niet meer en niet minder.

Ik ga eerst in op de vragen van de SP. Meneer Maassen, u bent niet enthousiast over flex; u bent enthousiaster over reguliere woningbouw. Daar kunnen we elkaar wel ergens in vinden, maar het gaat ons niet snel genoeg. Het wordt dus en-en: optoppen én reguliere woningbouw met bestaande en nieuwe projecten én flexwoningen. Maar we hebben die flexwoningen wel nodig, want je kan ze sneller realiseren.

Door veel fracties is gevraagd of het verstandig is om het op deze locaties te doen. Dat is nou precies de afweging die we verder uitgewerkt aan de raad willen voorstellen voor het volgende raadsbesluit dat hierover genomen gaat worden, naar verwachting eind Q1.

Via u, voorzitter, tegen de heer Maassen: het gaat niet alleen om rondrekenen en centen. Ten eerste weten we nog niet hoeveel het gaat kosten en ten tweede is de verwachting dat je na vijftien jaar toch nog meer kan doen met zo'n flexwoning dan niks. Het is nu alleen te ver weg, te ver voor ons uit, om dat vast te kunnen stellen. Maar naast het rondrekenen is er nog een heel andere factor, een heel belangrijke factor, die u niet noemde. Het gaat erom om u als raad in die tweetrapsraket, met het vervolgbesluit Q1 volgend jaar, ervan te overtuigen om hiermee akkoord te gaan en dit te gaan doen. In hoeverre nemen we met elkaar de verantwoordelijkheid om dit te gaan doen?

U noemde een aantal locaties "geschikt" en een aantal locaties "minder geschikt". Ik wil graag reageren op het door u ingebrachte amendement. Nee, ik ga nu over naar de fractie van GroenLinks, want die heeft dat amendement ingediend. Mevrouw Van der Krogt, ik begin met de reactie op het door u ingebrachte amendement. Feitelijk in lijn met wat de heer Posthuma van de PvdA al heeft gezegd, kan het college zich vinden in de toevoeging aan de vijf te onderzoeken locaties. Dat geeft extra vergelijkend materiaal. Het wordt iets ingewikkelder, maar dat kan. We zouden dus kunnen toevoegen - die pik ik uit amendement 245 - het zuidelijk deel van de parkeerplaats bij het zwembad en het verharde deel van de Gemeentewerf Rosenburg. Maar het lijkt ons te vroeg om er nu al locaties af te knippen. Bovendien verlies je dan vergelijkend materiaal. Dat zouden we dus niet willen doen. Dat is letterlijk wat we voor amendement 245 voorstellen: wel twee locaties toevoegen, maar dan anders.

De heer **Maassen** (SP): Het verwijderen van locaties heeft de wethouder natuurlijk ook al in een eerder stadium van het onderzoek gedaan, want hij is begonnen met 31 locaties en er zijn er nu nog maar 5 over op zijn lijst. Het is dus helemaal niet gek om locaties te schrappen. Laat ik heel helder zijn over de motivatie voor dit amendement. Het is niet zo dat wij heel graag deze locaties willen toevoegen. Wij willen heel graag die andere twee locaties schrappen; dat willen we heel graag. Om te voorkomen dat er dan minder woningen gebouwd zouden kunnen worden of dat de woningen allemaal op één plek zouden komen, hebben we twee alternatieven aangedragen. Ik ben blij dat u die alternatieven wil onderzoeken, maar het is voor ons en-en: het gaat er juist om dat het Geestwoningpad en de kinderboerderij van de lijst afgaan, want dat zijn locaties die wij absoluut niet zien zitten en die voor ons echt een dealbreaker zijn. Ik zou het voorstel dus graag door de wethouder behandeld willen zien zoals het is ingediend, namelijk: twee locaties schrappen en daar twee alternatieven voor benoemen. Dat is wat er voorligt.

De **voorzitter**: En u vraagt een reactie van de wethouder op uw inbreng.

Wethouder **Van der Elst**: Wellicht is het ook aan de fractie van GroenLinks om daarop te reageren, want die heeft het amendement ingediend. In lagen bouwen is zeker een optie waaraan we ook denken. Dat is afhankelijk van nader onderzoek naar welke plek het meest geschikt is. Toch herhaal ik wat ik net zei over nu al locaties eruit knippen. Het enige wat we voorstellen, is om daar het onderzoek te doen, dus niet om daar te gaan bouwen. Mocht blijken dat u dat per se niet wil, dan horen we dat dus als de raad daarover gaat besluiten, maar dat is niet in deze raadsvergadering.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Meneer Van der Elst, u zegt dat dit niet het moment is om locaties te schrappen, maar dit zijn de vijf locaties die overgebleven zijn na een onderzoek van uw ambtenaren, waarbij van 31 locaties terug is gegaan naar 5. Over deze vijf locaties moeten we nu besluiten of we daarnaar een haalbaarheidsonderzoek willen doen. Daarvan hebben wij gezegd: niet op het Geestwoningpad, want dat is groen; vandaar het amendement. Vorige maand hebben we unaniem met elkaar besloten om niet te bouwen op het groen; dat heeft niet de prioriteit. We bieden een alternatief aan: de zuidelijke kant van de parkeerplaats bij Het Wedde. We geven aan: niet op het groene gedeelte van de Gemeentewerf, want dat is nu van de kinderboerderij en daaraan ligt een overeenkomst van de gemeente en de Stichting Kinderboerderij ten grondslag. Toch wilt u deze locaties erin houden. Er is geen brede steun voor bouwen op het groen. Daar zijn we het met elkaar over eens. Waarom moet deze locatie erin blijven staan als uit het haalbaarheidsonderzoek zal komen dat er geen brede steun voor bouwen in het groen is? Dat snap ik niet zo goed.

Wethouder **Van der Elst**: Het heeft met timing te maken. Als blijkt dat er in de raad geen steun is, blijkt dat op het moment dat we gaan besluiten op welke locaties we gaan bouwen. Ik vind het echt te vroeg om nu al in het onderzoek te gaan knippen en er dingen af te gaan halen. Dat er moeilijke en lastige keuzes gemaakt moeten worden die soms strijdig zullen zijn met criteria die sommigen van u stellen, bevestig ik. Dat geef ik u op voorhand mee: dat is ook zo. Dit worden geen makkelijke keuzes.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Vindt u het niet zonde van de tijd van uw mensen als we in Q1 een beslissing moeten nemen over de locaties en als we dan met z'n allen zeggen dat de locatie van het Geestwoningpad niet geschikt is, omdat we niet willen bouwen op het groen? Dat is toch zonde van de tijd en de aandacht die de mensen daar dan aan moeten besteden?

Wethouder **Van der Elst**: U begrijpt op voorhand mijn antwoord: nee, ik vind het niet zonde van de tijd. Het geeft in ieder geval meer profiel aan andere keuzes: je krijgt beter vergelijkingsmateriaal. Ik vind het eerlijk gezegd ten opzichte van de inwoners ook niet helemaal fair om nu al gehoor te geven aan de ene groepering die zich misschien meer roert dan de andere en te gaan knippen in het voorstel. Er is een transparant selectiecriterium gebruikt. U kunt nalezen hoe we van 31 tot 5 gekomen zijn. Ik wil u de handreiking doen om er daar twee aan toe te voegen, maar ik wil daar niet nu al in gaan snijden op basis van criteria die mij niet helemaal duidelijk zijn en waarvan ik niet weet hoe breed die gedragen zijn. Het enige wat we willen, is een vergelijkend onderzoek.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil verder ingaan op de transparante criteria, waar de wethouder het over heeft. Een van de criteria die ik in het lijstje heb zien staan, is dat er in het bestemmingsplan geen probleem zou moeten zijn. Ik zie in het bestemmingsplan dwars over het Geestwoningpad een leiding in de grond zitten, met daarbij in het bestemmingsplan de duidelijke opmerking: hier niet bouwen. Hoe kan dat erdoorheen gekomen zijn?

Wethouder **Van der Elst**: Hier niet bouwen, maar daarnaast wel, want er is nog ruimte over. Dat is simpelweg de puzzel. Het onderzoek zal dat dan wel aantonen: als het niet kan, dan kan het niet. Er zijn wettelijke regels dat je niet mag bouwen bovenop een hoogspanningsleiding die onder de grond ligt en ook niet vlak daarnaast; dan moet je verder uit de buurt zitten. Dat is evident.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik zit ook echt vol verbazing te luisteren. Ik val bijna van mijn stoel als ik hoor dat er transparante criteria zijn, want sommige criteria begrijp ik echt helemaal niet. Ik had de wethouder wel naar huis kunnen sturen met "ga uw werk overdoen", maar we willen meevoelen omdat we de urgentie allemaal voelen. Waarom kunt u niet met óns meevoelen, wethouder?

Wethouder **Van der Elst**: Via u, voorzitter: we doen onze uiterste best om dat te doen. De keuzes die gemaakt moeten worden, zijn lastig. Met "transparante criteria" bedoel ik: als u het raadsvoorstel naleest, ziet u exact - dat lijkt me heel transparant - op welke manier welke criteria zijn toegepast. Zo zijn we van een lange lijst naar een korte lijst gekomen. Daar kan je wat van vinden. We respecteren dat wel. Wat amendement 245 betreft willen we u tegemoetkomen door twee locaties toe te voegen. Als u het daar niet mee eens bent, ontraden we dat amendement. Vervolgens zal blijken wat er uit de stemming gaat komen. Ik denk dat dat is hoe we ons tot elkaar moeten verhouden; dat was al zo.

De **voorzitter**: Ik zie nog een vervolginterruptie. Daarna wil ik de wethouder de vragen verder laten beantwoorden.

Mevrouw **Schroot** (D66): De irritatie groeit. U kunt het wel "transparant" noemen, maar als mij niet duidelijk is waarom van Noortveer gezegd wordt dat dat niet kan vanwege de onteigening, terwijl de helft allang in ons bezit was, is dat gewoon geen transparante onderbouwing. Dan kan het criterium wel duidelijk zijn, maar de uitleg is volstrekt onduidelijk. Daar hoor ik graag meer over.

Wethouder **Van der Elst**: De locatie Noortveer wordt in haar geheel bebouwd, ook de gronden die al in eigendom van de gemeente waren. Als je daar nu iets anders mee gaat doen dan wat tijdens de onteigeningsperiode is genoemd en ingezet, ontkracht je de juridische grondslag van de hele onteigening. Het feit dat de gronden waar u op doelt, al in het bezit van de gemeente waren, maakt niet uit, want ze maakten deel uit van het plan dat onder de onteigening lag. We kunnen daar dus geen kant op. Dat is het antwoord.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we de wethouder nu even de ruimte geven om alle vragen te beantwoorden. Volgens mij was hij gebleven bij de fractie van GroenLinks. Dan kijken we aan het eind van de eerste termijn of alle vragen voldoende beantwoord zijn.

Wethouder **Van der Elst**: De locaties onderzoeken die vlak bij het spoor gelegen zijn: ja, we denken dat dat relevant is. Mocht blijken dat dat heel duur is of om een andere reden niet mogelijk is, dan blijkt dat en dan weten we dat ook weer. Dat geeft dan extra focus op andere locaties, die niet vlak bij het spoor liggen. Toch denken we dat ze reëel zijn.

Wat de alternatieven betreft: er is geen koudwatervrees voor optoppen. Daar is geen sprake van. We zijn daarover in gesprek met de corporaties. Waar dat kan, waar we afspraken kunnen maken, zullen we dat zeker doen, zoals we ook alle andere alternatieven proberen in te zetten.

Het Geestwoningpad: als daar speelruimte gepland is, zullen we prioriteiten moeten stellen. Of we proberen het allebei te doen, maar we zullen dat in de nadere onderzoeken en de afweging meenemen. Het kan niet en-en op dezelfde vierkante meter; dat zijn we met elkaar eens.

De **voorzitter**: Mag ik vragen om de wethouder even de beantwoording te laten afronden? Schrijft u de vraag even op. U krijgt straks alle ruimte daarvoor.

Wethouder **Van der Elst**: U noemde Adegeest en andere locaties. Als alle locaties of bijna alle locaties afvallen, zullen we even diep ademhalen. Dan nemen we een aanloop achteruit en een nieuwe aanloop vooruit en dan komen we met een nieuw voorstel, want we moeten iets doen en we zijn echt van plan om concrete voorstellen aan u voor te leggen. We moeten echt gaan bewegen met elkaar.

Over het informeren: dat is een keuze van het college of, zo u wilt, van de wethouder. We hadden de omwonenden van de potentiële locaties - alle 31 locaties of 5; 31 zou een beetje veel zijn - natuurlijk op voorhand kunnen benaderen en in het Bondsgebouw en in de andere wijkgebouwen met elkaar in gesprek kunnen gaan. Dan hadden we tekst en uitleg gegeven. Dan hadden we een nadere uitleg gegeven en stukken gepresenteerd. Wat hadden we dan gedaan? Dan hadden we de gemeenteraad gepasseerd. Dus wat je ook doet, je doet het wat dat betreft eigenlijk nooit goed. De gemeenteraad is de vertegenwoordiging van de samenleving. In hoeverre passeren we dan dus de samenleving? Iedereen weet dat we hier nu bij elkaar zitten. Er zijn veel mensen die meekijken. Het zal in de pers komen en er is veel aandacht. We willen niemand passeren, maar we willen wel effectief en efficiënt zijn. We willen haalbare paden bewandelen.

Dan de amendementen 248, 249 en 250 van D66. We gaan akkoord met amendement 248. Dat gaat over het toewijzen via de gebruikelijke methode om effectief te werken met het terugdringen van tekorten aan sociale huurwoningen in Voorschoten. Zeker, we zijn gebonden aan een reguliere procedure voor de toewijzing. De doelgroepen daarbij zijn zowel statushouders als alle andere woningzoekenden. We gaan echt niet alleen voor statushouders bouwen; bepaald niet. Dat ziet u in het raadsvoorstel terug. De verantwoording over een correcte toewijzing vindt plaats via het woonruimteverdeelsysteem van Holland Rijnland, waar de heer Maassen terecht een vraag over stelde. Daar komt dan een soort filter overheen als je een criterium van 40% stelt. Dat is dan uit te voeren door de corporaties. Toch denken we dat dat reëel is, want er is ruimte genoeg. Dat ziet u ook kwantitatief onderbouwd. Als je 70 van de 120 zou alloceren aan statushouders - stel dat je dat doet - dan is dat nog geen 60%. We denken dus dat die 40% reëel is; dat moet kunnen.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, we hadden eigenlijk afgesproken om de wethouder even de beantwoording te laten vervolgen. Dat heb ik ook mevrouw Schroot aangegeven. Na het afronden van de beantwoording kom ik bij u terug. Vindt u dat goed?

De heer **Maassen** (SP): Ik wil heel graag even een verduidelijkende vraag stellen over de vorige zin.

De **voorzitter**: Oké, u krijgt drie woorden.

De heer **Maassen** (SP): Dat is wel heel weinig. Begrijp ik nou goed dat de wethouder zegt dat, als het amendement van de heer Reinke wordt aangenomen, maar 40% van de te bouwen flexwoningen wordt verhuurd via corporaties?

Wethouder **Van der Elst**: Nee, dat heeft de heer Maassen niet goed begrepen. Alle woningen worden verhuurd via de corporaties, 100%.

De **voorzitter**: Wethouder, vervolg uw beantwoording.

Wethouder **Van der Elst**: Over amendement 249 is al het nodige opgemerkt. Ik laat het graag aan het debat in de raad over, wellicht in de tweede termijn. Wij adviseren vanuit het college over amendement 249: oordeel raad.

Amendement 250 is ook van D66. Toevoeging van "onder andere" is akkoord. U heeft mij al horen zeggen dat we inzetten op alle mogelijkheden, naast elkaar. Dus niet of/of, maar en-en.

Meneer Reinke, u erkent de noodzaak om te handelen. Het is fijn dat u die erkent.

De **voorzitter**: Mevrouw Schroot heeft een vraag over uw advies over een amendement.

Mevrouw **Schroot** (D66): Dus het college is akkoord met amendement 250?

Wethouder **Van der Elst**: Correct.

Meneer Reinke, om kort te gaan: er is wat voor amendement 246 en er is wat tegen. Oordeel raad. Het kan, maar het heeft niet onze voorkeur.

Amendement 247 van de VVD betreft een toevoeging over planschade. Onder de Omgevingswet gaat dat "nadeelcompensatie" heten. Het komt mij wat Vlaams over, maar het heet zo: "nadeelcompensatie". Die kunnen we meenemen; we kunnen die integreren in de kosten van locaties. We adviseren dus om die mee te nemen. Het advies over amendement 247 is: akkoord.

Ik probeer het tempo hoog te houden. Ik kom bij Voorschoten Lokaal. Meneer Van den Ende, we bouwen voor alle doelgroepen. Dat wil ik graag bevestigen en herhalen.

Het CDA is blij met het voorstel. Het is goed om dat te horen. Feitelijk heb ik van u in grote lijnen instemming met de voorliggende plannen gehoord. Dank daarvoor.

Ten slotte de PvdA. We zijn met een inhaalactie bezig. Dat is waar. Het is niet anders; dat moet gebeuren en het is in het verleden niet gedaan zoals het gedaan had moeten worden. We moeten nu dus inhalen op het gebied van sociale woningbouw. Linksom of rechtsom, het moet gewoon en we willen dat gaan doen. Het is echt hard nodig. Ook u erkent de noodzaak. U zegt: eventueel wel opties toevoegen, maar geen opties eruit. Dat is exact wat ik in reactie op het amendement van GroenLinks heb gezegd. Die mening delen we dus. Ten slotte een reactie op het door u ingebrachte amendement 242. Daarin dringt u aan op het als uitgangspunt hanteren van het spreiden van de flexwoningen over meerdere locaties. Dat is exact het uitgangspunt dat wij uitgekozen hebben. Dat herkent u hopelijk in de vijf locaties die wij voorgesteld hebben.

De **voorzitter**: Alvorens we de eerste termijn afronden, was er in elk geval nog een vraag van mevrouw Schroot, toen de wethouder aangaf dat er een keuze moet worden gemaakt tussen een speeltuin en flexwoningen. Ik vroeg toen of u even met die interruptie wilde wachten tot na de beantwoording. Oké, mevrouw Schroot neemt dat mee in de tweede termijn. Zijn verder alle vragen uit de eerste termijn beantwoord?

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik had ook gevraagd om een toezegging om in Q1 2024 naar de raad terug te komen met een breder voorstel en een aanpassing van de lijst. Misschien is het me ontgaan en heeft de wethouder daar half iets over gezegd. Dat ging onder andere over Adegeest.

De **voorzitter**: Ik zie een wat vertwijfelende houding bij de wethouder.

Wethouder **Van der Elst**: U moet lang wachten om die houding te zien. Het geeft niet, voorzitter; schijn kan bedriegen. Ik heb over Adegeest het volgende gezegd, wat eigenlijk geldt voor meerdere opties: als blijkt dat we vastlopen en dat we geen goede opties kunnen vinden en/of dat alle opties die we in een volgende raadsvergadering gaan voorstellen, niet door de raad heen komen, zullen we zeker een nieuwe aanloop moeten nemen. Maar met Adegeest zijn er nou net een heleboel andere plannen gelanceerd en er speelt daar ook een groenstructuur. Vandaar dat ik daar nu geen toezegging over doe. Dat is de reactie op die laatste inbreng van u.

De **voorzitter**: Zijn alle vragen uit de eerste termijn nu beantwoord? Dan gaan we naar de tweede termijn van de raad. Mevrouw Van der Wende wil iets zeggen. Wellicht heeft zij een ordeverzoek.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Inderdaad. Er liggen zoveel amendementen dat we het fijn vinden om even te schorsen om - zo zullen we het maar zeggen - even te kunnen kwartetten. Misschien is het goed om dat voor de tweede termijn te doen, want in de tweede termijn wordt verwacht dat wij allemaal ook een uitspraak doen over de amendementen.

De **voorzitter**: Akkoord, een korte schorsing van ongeveer tien minuten voor het doornemen van de amendementen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Met uw goedvinden geef ik, voordat we met de tweede termijn beginnen, de heer Posthuma eerst het woord, want hij heeft in de schorsing aangegeven nog een amendement in te willen dienen. Dat kan hij nu doen. Dan wordt dat amendement gemaild door de griffie, zodat u dat direct in uw mailbox heeft. Dat is efficiënter voor de bespreking in de tweede termijn. Meneer Posthuma, wilt u uw amendement kort toelichten? Daarna beginnen we met de tweede termijn.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik zal het heel kort houden. Het amendement gaat over datgene waarover ik een discussie met de wethouder had. Er waren vijf opties. De twee door de SP en GroenLinks in hun amendement genoemde opties komen daarbovenop. Ik stel dus voor dat we zeven locaties meenemen in het onderzoek dat gedaan gaat worden. Het amendement luidt:

"Amendement 253.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438, gehoord de beraadslagingen;

Besluit:

Beslispunt 3 te vervangen door:

Het college op te dragen om de zeven locaties die uit de beknopte locatiestudie het meest kansrijk zijn gebleken voor flexwoningen (te weten, IJsbaan, reeds bebouwd/verhard deel van Gemeentewerf Rosenburg, zuidelijk deel van de parkeerplaats bij zwembad Het Wedde, Gemeentewerf Rosenburg-Zuid, Geestwoningpad, voormalig Fixit-terrein/Koninklijke Marinelaan en Oude Stationslaantje), inclusief de mogelijkheid tot meerlaagse bouw, nader te onderzoeken op financiële en technische haalbaarheid via een haalbaarheidsonderzoek dat samen met de woningbouwcorporaties wordt uitgevoerd."

De **voorzitter**: Ik kan me voorstellen dat u het amendement nu niet allemaal gelijk kunt lezen. Meneer Maassen, wilt u een paar minuten schorsen, zodat u het amendement kan lezen? Daar zou ik alle begrip voor hebben.

De heer **Maassen** (SP): Ja, ik wil het graag bespreken, want ik word hier nogal door overvallen.

De **voorzitter**: Dat begrijp ik. Daarom gaf ik het woord eerst aan de heer Posthuma. Ik schors de vergadering voor vijf minuten. U kunt het amendement in uw e-mail lezen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We beginnen aan de tweede termijn van de raad, met dezelfde sprekersvolgorde als in de eerste termijn. Ik vraag u om in te gaan op de ingediende amendementen, als u dat nog niet heeft gedaan, en uw eventuele vragen aan de wethouder te stellen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik loop al een tijdje mee in deze gemeenteraad en überhaupt in de politiek. Als ik daarvan één ding heb geleerd, is het dat als in het begin van het proces wordt gezegd "u kunt het later nog bijsturen", dat niet zo is. Dit is het moment waarop we het voor het eerst hierover hebben en dit is het moment waarop wordt besloten over het onderzoek naar welke locaties eventueel voor flexwoningen in aanmerking komen. Straks, als dat onderzoek is gedaan, hebben we al ingestemd met het idee om naar deze locaties te kijken. Dan wordt dat gebruikt als argument om te zeggen: ja, maar u heeft er al mee ingestemd in uw raad. Ik heb het de wethouder vorige week of twee weken geleden nog horen doen: "U heeft hier al mee ingestemd in de Kadernota." Dat bleek niet zo te zijn, maar het gebeurt heel vaak. Daarom is dit het moment waarop wij zeggen: nu gaan we het hebben over welke locaties geschikt zijn en welke op voorhand al niet geschikt zijn. Waarom zou je verder onderzoek doen naar een locatie waarvan je al weet dat die niet geschikt is? Dat is zonde van je ambtelijke capaciteit en is heel vervelend voor de mensen die erbij betrokken zijn: de uitbater van de kinderboerderij, de omwonenden van het Geestwoningpad. Die mensen laat je langer in onzekerheid. Als je nu al weet dat je het niet wil, moet je het niet doen. Daarom handhaven wij samen met GroenLinks amendement 245. Wij zien amendement 253 van de PvdA als een slap aftreksel, als een compromisvoorstel, zodat de coalitiepartijen wel iets kunnen veranderen maar niet met amendement 245 hoeven in te stemmen; want dat gaat straks gebeuren. Het is ook nog eens een heel slecht voorstel. Om te beginnen gaat het volledig in tegen wat de heer Posthuma van de PvdA hier zojuist met heel veel bravoure en iets minder inhoud naar voren heeft zitten brengen, namelijk dat je niet het werk van de ambtenaren over moet doen; dat is precies wat hij nu wél doet. Er staat in dat het zeven locaties zijn die in de locatiestudie het meest kansrijk zijn gebleken, terwijl er net twee aan toegevoegd zijn die helemaal niet het meest kansrijk zijn gebleken. Inhoudelijk is het dus ook nog onjuist. Er zit ook nog een dubbele komma in. Kortom, dat alleen al zou natuurlijk reden moeten zijn om er niet mee in te stemmen. Met andere woorden: wij gaan dat voorstel niet steunen. Wij zien het als een uitvloeisel van een coalitieoverleg waar kennelijk ook de PvdA bij uitgenodigd is geweest. Wij zullen dat niet steunen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. De opmerking over de twee komma's had natuurlijk moeten komen van mij, als juf, maar de heer Maassen heeft goed geluisterd in het vorige overleg. Veel van mijn opmerkingen naar aanleiding van de reactie op onze eerste termijn, waarvoor dank, zijn al door meneer Maassen gemaakt. Ik heb nog één vraag aan de wethouder over iets wat mij nog niet helemaal duidelijk is. In de regionale woondeal is de afspraak gemaakt om 600 woningen in Voorschoten te bouwen. Vallen de flexwoningen die gebouwd gaan worden, onder die woondeal of is dat een losstaand iets? Met andere woorden: geen 600 maar 720? Dat mag ook straks beantwoord worden; dat hoeft niet nu. Ik handhaaf amendement 245, net als

meneer Maassen, omdat wij echt heel sterk het idee hebben dat er niet gebouwd mag worden boven een hoogspanningsleiding, die dwars door het Geestwoningpad heen loopt, en ook niet in de nabije omgeving. Ik heb zelfs het idee dat de wethouder dat zelf net heeft gezegd in zijn reactie. Ik vraag me dus af welk snippertje er dan overblijft om daar nog een woning neer te zetten, want zo groot is dat terrein niet. Misschien moet je er maar één meter buiten blijven, maar ik denk dat je er meer meters buiten moet blijven. Dat vind ik dus zonde. Ik hoop dat de andere fracties ons amendement blijven steunen, want naast het Geestwoningpad, dat wij dus echt niet als een optie zien, blijf ik ook wijzen op de concessieovereenkomst tussen de kinderboerderij en de gemeente om daar tot 2029 geen bebouwing neer te zetten. Daarin staat zelfs de opmerking dat de kinderboerderij daar geëxploiteerd mag blijven worden.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Laat ik beginnen met dank aan de VVD. Er werd wat gegniffeld naar aanleiding van ons amendement 249. De kritiek gehoord hebbende willen we dit amendement intrekken en willen we in de begrotingsraad met een beter geformuleerd voorstel komen dat meer aandacht heeft voor de sociale cohesie. Dus dank voor het meedenken.

Ik kan echt geen chocola maken van het amendement van de heer Posthuma. De heer Maassen heeft het uitstekend verwoord in prachtige bewoordingen. Beter kan ik het niet zeggen. Wij zullen dat amendement zeker niet steunen, omdat we nog steeds niet begrijpen, echt wezenlijk niet begrijpen, dat in het ene agendapunt staat dat we een speelruimteplek aanwijzen op het Geestwoningpad en dat in het voorgaande agendapunt, dus bij dit agendapunt, wordt gezegd: nee, we gaan het bouwen van flexwoningen daar onderzoeken. Dan is er volgens mij echt iets scheef.

We zijn blij met de toezegging van de wethouder over het optoppen. Wij delen niet dat de criteria van het onderzoek heel helder zijn. Ze zijn gewoon te eenvormig. Eigenlijk hadden dingen zoals "wat zit er in het bestemmingsplan?" en "wat zijn er voor afspraken?" gewoon al eerder als criteria meegenomen moeten worden om tot een beter onderbouwd raadsvoorstel te komen.

Wat de communicatie met de inwoners betreft: ik weet niet hoe het bij u gaat, geachte collegeleden, maar als mijn buurman ineens zomaar een schutting neerzet zonder mij te informeren, word ik gewoon heel kwaad. Ik denk dat de inwoners datzelfde gevoel hebben: al is het een onderzoek, er gaat ineens zomaar iets voor hun woning gebeuren. Dan zou ik ook gewoon kwaad worden. Ik zou het van goed fatsoen vinden getuigen als mijn buurman mij even zou bellen of even een briefje in de bus zou stoppen: "Buurvrouw, ik ben dit en dit van plan; misschien vindt u het helemaal niet leuk, maar nu heb ik u in ieder geval geïnformeerd." Daar gaat het om.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Ik begin met amendement 245 en het nieuw ingediende amendement 253. De woorden van de SP begrijpen wij, maar wij horen ook het college en de roep om een goed onderzoek. Het toevoegen van twee extra locaties gebeurt niet alleen om alles te spreiden of om er nog meer bovenop te doen. We spreken daarmee volgens mij ook echt een voorkeur uit ten opzichte van de andere locaties. Wij hopen ook dat het college de door GroenLinks, de SP en D66 genoemde bezwaren heel duidelijk gaat meenemen in het onderzoek, want het lijken geen ideale locaties. Wel willen we hier niet op de stoel van het college gaan zitten.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Meneer Reinke, bent u het met mij eens dat dit onderzoek al heeft plaatsgevonden en dat de nu door meneer Posthuma toegevoegde locaties inmiddels al een keer genoemd zijn, namelijk in een van de 31 eerdere punten?

De heer **Reinke** (VVD): Ja, dat klopt: die zijn eerder genoemd. We zien ze wel als een goede toevoeging en ook als een signaal dat andere locaties wat ons betreft minder geschikt zijn. Maar die beoordeling is "wat ons betreft", dus in mijn functie als raadslid en niet als college of ambtenaar.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Maar dan gaan we toch op de stoel van de ambtenaar zitten? Van de 31 locaties zijn deze 5 locaties overgebleven. Wij vragen om die te veranderen. Daar moeten we dan toch met elkaar iets aan kunnen doen? Wij geven nu aan dat er nog twee locaties voldoen aan de in het onderzoek meegenomen criteria en dat de twee genoemde locaties, dus het Geestwoningpad en de kinderboerderij, daar juist niet aan voldoen.

De heer **Reinke** (VVD): Ik denk dat we hier dus extra kaders bij stellen en daar niet alvast een conclusie aan verbinden. Als u mij vraagt wat mijn persoonlijke conclusie is, zeg ik dat het een heel

ongeschikte locatie lijkt. Wij hopen ook dat dat hieruit komt, maar het moet wel onderzocht worden. Dat is het enige wat wij mee willen geven.

De heer **Maassen** (SP): Ik sla aan op de woorden van de heer Reinke over zijn rol als raadslid. Het is niet kinderachtig bedoeld - zo kan het overkomen, maar zo is het echt niet bedoeld - maar in raadsvoorstellen staat bij de beslispunten altijd: "De raad besluit:". Dat is precies wat we moeten doen: een besluit nemen op basis van inhoudelijke argumenten. Volgens mij hebben we met z'n allen in de eerste termijn gedeeld dat we het voorliggende besluit heel lastig vinden en dat we het daarom willen wijzigen. Ik zou u alleen willen meegeven dat het volgens mij juist bij onze taak als raadsleden hoort om een besluit te nemen op basis van alle argumenten die we hebben. Dan gaan we niet op de stoel van het college of van de ambtenaren zitten, maar dan doen we juist onze taak. Ik denk dat het belangrijk is om dat mee te nemen.

De heer **Reinke** (VVD): Dank u wel, meneer Maassen, voor het meegeven daarvan. Het voorliggende raadsvoorstel gaat over het doen van een onderzoek. Wij krijgen nog de mogelijkheid om hierover te beslissen. Ik sta daar wat minder cynisch in dan de SP. Ik vertrouw het college: als wij de keuze kunnen maken, kan de keuze nog steeds afgewogen worden en wordt die niet door onze spreekwoordelijke strot geduwd. Maar ik begrijp dat u daar wat anders in staat.

Ik ga nu verder met de overige amendementen. Het is logisch dat wij voor amendement 246 stemmen. We stemmen tegen amendement 248, ook omdat het anders een conflict zou opleveren met ons eigen amendement 246. Amendement 242 gaat over het uitgangspunt van spreiding van de flexwoningen. Wij vinden dat dat vooruitloopt op het onderzoek, zoals ik al zei. Dat zou ook betekenen dat we dit per se overal over het hele dorp moeten gaan doen. Laten we eerst het onderzoek afwachten om te zien wat de meest geschikte locaties zijn. Wij kunnen voor amendement 250 stemmen. Amendement 247 gaat over de planschade. Daar stemmen wij uiteraard voor. Amendement 249 is ingetrokken, begrijp ik.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Amendement 242 van de PvdA wordt door Voorschoten Lokaal gesteund. Amendement 245 van GroenLinks en de SP: wij gaan niet akkoord met het toevoegen van twee locaties én het verwijderen van twee locaties. Amendement 253 wordt wel gesteund door Voorschoten Lokaal. Amendement 246 is medeondertekend door Voorschoten Lokaal. Amendement 247 wordt gesteund door Voorschoten Lokaal. Amendement 248 wordt niet gesteund. Amendement 250 van D66 wordt gesteund door Voorschoten Lokaal. We hebben binnen Voorschoten Lokaal één raadslid dat tegen de flexwoningen gaat stemmen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik wil dieper ingaan op twee dingen. Het eerste punt is de discussie over de locaties: vijf of zeven locaties? Het onderzoek dat tot nu toe heeft plaatsgevonden, is een eerste screening. Daarin is niet diepgaand op de locaties ingegaan, maar op basis van een aantal snelle criteria. Het verder uitzoeken van zeven locaties maakt het voor ons mogelijk om een goede integrale afweging te maken van de locaties; niet bij voorbaat op basis van korte criteria of dingen waarvan wij denken dat ze niet kunnen, maar op basis van een goed onderzoek naar zeven locaties, zodat wij een goede integrale afweging kunnen maken. Bij geen enkele locatie zullen geen kanttekeningen te plaatsen zijn; dat weten we al aan de voorkant.

Ook willen we de 120 woningen graag over meer dan één locatie spreiden. Het is dus belangrijk dat we uit meerdere locaties kunnen kiezen en dat er later hopelijk minimaal twee overblijven. Wij zullen amendement 253 dan ook steunen.

Het is deze keer echt kwartetten met de amendementen. Amendement 246 hebben we medeondertekend; het zou dus raar zijn als we daar niet voor zouden zijn. Met amendement 248 zijn we het natuurlijk niet eens, want dat is strijdig met ons amendement. Over amendement 242 heb ik een vraag aan mevrouw Schroot. Er waren zojuist al discussies over de daarin bedoelde spreiding. Wordt met name spreiding over meer dan één locatie bedoeld of wordt een geografische spreiding over het hele dorp bedoeld? Het zou fijn zijn als er nog gezegd kan worden wat daarmee vanuit D66 beoogd wordt.

De **voorzitter**: Misschien is het goed dat mevrouw Schroot deze vraag gelijk beantwoordt.

Mevrouw **Schroot** (D66): Amendement 242 is niet van D66, maar van de PvdA en GroenLinks.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): O, sorry!

Mevrouw **Schroot** (D66): We zullen er zeker voor stemmen, maar wellicht is het wel zo aardig om het aan hen te vragen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Precies. Excuses.

De **voorzitter**: De heer Posthuma beantwoordt de vraag van het CDA.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het gaat over spreiding over meerdere locaties.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Oké, het gaat dus om meer dan één locatie?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Dank.

Amendement 250 sla ik even over; dat weet ik even niet. Het is vandaag echt kwartetten met al die amendementen. Amendement 247 is wat ons betreft akkoord. Amendement 249 is ingetrokken. Dan zijn we er hopelijk.

De **voorzitter**: Volgende week hebben we de begroting, hè? Meneer Maassen, wilt u interrumperen? Ik attendeer u erop dat u nog 1 minuut en 55 seconden heeft.

De heer **Maassen** (SP): Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Van der Wende wil ik iets vragen aan GroenLinks en de PvdA over hun amendement, maar ik weet niet of zij in de tweede termijn nog aan het woord komen.

De **voorzitter**: GroenLinks is aan het woord geweest. De PvdA komt nog aan het woord. O, ik begrijp uit de lichaamstaal dat de PvdA in de tweede termijn niet aan het woord komt.

De heer **Maassen** (SP): Dan heb ik een vraag. In amendement 242 wordt beslispunt 2 vervangen. Dat is het dictum: beslispunt 2 vervangen door "met als uitgangspunt spreiding van het aantal flexwoningen over meerdere locaties in Voorschoten". Betekent dit dat het huidige beslispunt 2, namelijk "daarmee bij te dragen aan de huisvestingstaakstelling van statushouders in 2023, 2024 en 2025 en aan de huisvesting van andere woningzoekenden in Voorschoten", wordt geschrapt? Want dan hebben we volgens mij een probleem.

De **voorzitter**: Ik kijk naar mevrouw Van der Krogt of de heer Posthuma. Het is hun amendement.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ik vind dit een heel goede opmerking van meneer Maassen, want in de eerste amendementen hadden we aangegeven dat dit beslispunt 2 zou worden en dat het daarna door zou tellen, in dit geval van 3 naar 7. Het had dus een toevoeging moeten zijn. Dat zouden we dan alsnog zo moeten formuleren.

De **voorzitter**: Ik constateer dat u amendement 242 wilt wijzigen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ja, als dat mag.

De **voorzitter**: Ja, maar ik stel voor dat we dat straks doen in een korte schorsing, want we moeten echt weten over welke amendementen we gaan stemmen. Anders komt daar later discussie over. Ik schors na de tweede termijn en dan kunt u het gewijzigde amendement indienen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Ja, dat is goed.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Wende is klaar met haar tweede termijn. De heer Posthuma maakt geen gebruik van de tweede termijn. Dan stel ik voor dat we vijf minuten schorsen omdat amendement 242 moet worden aangepast. Dat moet netjes gebeuren.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Het gewijzigde amendement 242 luidt:

"Amendement 242.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/079137/365438,

constaterende dat:

d. *alle gemeenten in Nederland via een taakstelling van de minister van Justitie en Veiligheid verplicht zijn tot het huisvesten van statushouders;*
e. *voor de gehele periode 2023-2025 naar verwachting zo'n 60 tot 70 (flex)woningen voor statushouders beschikbaar moeten zijn;*
f. *het college van B en W de gemeenteraad voorstelt - om ook andere woningzoekenden in Voorschoten versneld woonruimte te kunnen bieden - kansrijke locaties aan te wijzen voor het realiseren van 120 flexwoningen;*

overwegende dat:

c. *'een te geringe spreiding en menging van kwetsbare inwoners de leefbaarheid en veerkracht van wijken in gevaar kan brengen', aldus het Planbureau voor de Leefomgeving;*
d. *'behalve dat de spreiding over buurten een sociaal-maatschappelijke of zelfs ideologische overweging is, de inpassing van kwetsbare doelgroepen in een buurt ook een praktische en strategische overweging is die veel invloed kan hebben op de snelheid waarin de procedure doorlopen kan worden: zitten de huidige bewoners op de (tijdelijke) ontwikkeling, en de daarin te huisvesten doelgroepen, te wachten?';*

van mening dat:

c. *spreiding van het aantal flexwoningen over meerdere locaties in Voorschoten belangrijk en noodzakelijk is en bijdraagt aan een diversere leefomgeving;*
d. *deze aanpassing kan bijdragen aan het noodzakelijke draagvlak binnen Voorschoten;*

Besluit

Na beslispunt 1 toe te voegen: 'Met als uitgangspunt spreiding van het aantal flexwoningen over meerdere locaties in Voorschoten',

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Het gewijzigde amendement 242 van de PvdA en GroenLinks is rondgemaild. Dat kunt u lekker gaan lezen tijdens de beantwoording door de wethouder in de tweede termijn. Wethouder Van der Elst, ik vraag u om te reageren op de vragen en op het nieuwe amendement.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Het nieuwe amendement 253 steunen we; dat heeft u waarschijnlijk in de eerste termijn al van ons begrepen. We voegen dus toe, het geeft extra profiel en het geeft breedte. Tegelijkertijd hebben we heel goed gehoord - ik verwijs nu ook naar de opmerking van de heer Reinke en ook van anderen - dat er de nodige opmerkingen, kennelijke bezwaren en ressentimenten heersen ten aanzien van twee expliciet genoemde locaties, namelijk het Geestwoningpad en Rosenburg-Zuid. Waarvan akte. Dat is geen besluit, maar we hebben wel gehoord dat er opmerkingen over gemaakt zijn.

Tegen de SP, de heer Maassen: we respecteren elkaars mening, letterlijk, maar als u leest dat hier staat dat er nu besloten wordt en dat er hierna niet meer bij te sturen valt, leest u echt iets anders dan wat wij hier lezen, dan wat de intentie is en dan wat de bedoeling is. Ik begrijp eigenlijk niet hoe u dat zo kunt lezen, want het is gewoon niet zo. Er komt in de tweetrapsraket een nieuw voorstel, een tweede voorstel. Dan pas wordt aan de raad voorgelegd waar de definitieve bouwlocaties komen. Dat is niet nu.

GroenLinks, mevrouw Van der Krogt: die 120 zijn toegevoegd. Je moet een lijstje van 600 dus inderdaad optoppen met nog een keer 120. Dan kom je op 720. Bij de woondeal, dus de prestatieafspraken en de woonagenda van Holland Rijnland, was het plan nog niet om hier flexwoningen te gaan bouwen. Daarom staan ze daar niet in. Wel zijn alle gemeenten die zwaar achterlopen in het realiseren van sociale woningbouw- dat betreft dus ook Voorschoten - opgeroepen om als de donder aan de slag te gaan. Je hoeft niet in één klap van de kelder naar de zolder te gaan - zo staat het er letterlijk - maar je moet wel wat doen. Dat proberen we te doen. We nemen naar u toe die verantwoordelijkheid.

In de richting van D66: als het zo is dat het Speelruimteplan strijdig is met een optie voor een flexwoning - dat lijkt inderdaad zo te zijn; het Speelruimteplan is van een tijd geleden - dan zal in een nadere afweging bepaald worden wat de beste keuze is, zoals we op veel meer plekken keuzes moeten maken.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik weet niet of de wethouder de agenda van deze raadsvergadering heeft bekeken, maar volgens mij gaat het volgende agendapunt hierover.

Wethouder **Van der Elst**: Dat is inderdaad zo.

Mevrouw **Schroot** (D66): Het is toch heel raar om eerst voor te stellen om een onderzoek te doen naar het daar bouwen van flexwoningen en om dan straks vast te stellen dat we daar speelruimte gaan creëren?

Wethouder **Van der Elst**: Ik denk dat we elkaar nu begrijpen. Het punt is ook niet dat we het daar gaan realiseren. We willen het onderzoeken. In een nadere afweging zou er dus iets kunnen gebeuren met de ene optie of met de andere optie. Dat is het enige waar we nu zijn. Ik zie daar eerlijk gezegd dus geen strijdigheid in.

Vervolgens tegen allen: ik begrijp best dat het communicatie- en participatieproces iets is waarvan je zegt dat het anders had gekund. Dat is ook zo, maar hoe je het keert of wendt en op welke manier je potentiële omwonenden ook benadert, op het moment dat de boodschap landt, zal er altijd een reactie zijn in de zin van: verdikkie, waarom nou bij mij? Dat begrijpen we heel goed. Het zijn ook geen makkelijke keuzes. Welke communicatieroute je ook kiest, het moet een keer landen bij mensen die potentieel daar vlak in de buurt wonen.

Ik heb al gereageerd op de inbreng van de VVD. Dit was mijn flitsreactie op de flexwoningen.

De **voorzitter**: Ik kijk naar de raad. Heeft de wethouder gereageerd op alle vragen en opmerkingen? Dat is het geval. Dan sluit ik de beraadslaging en gaan we over naar de stemmingen. De volgorde van de amendementen is bepaald op basis van de verstrekkendheid qua inhoud. Amendement 249 is door D66 ingetrokken en maakt dus geen onderdeel meer uit van de stemmingen. We gaan straks eerst stemmen over amendement 253, waarin zeven locaties worden voorgesteld. Amendement 245, dat over vijf locaties gaat, komt als tweede amendement in stemming. Dan komt amendement 246 in stemming, gevolgd door amendement 248, het gewijzigde amendement 242, amendement 250 en amendement 247. Dat is de volgorde der amendementen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dat gaat ongetwijfeld opleveren dat amendement 245 straks niet meer in stemming komt, omdat amendement 253 dan al is aangenomen. Dat wil ik voorkomen, want daar heb ik geen behoefte aan. Ik doe dus het ordevoorstel om eerst amendement 245 in stemming te laten brengen.

De **voorzitter**: Wij hebben hier met elkaar echt de afspraak dat eerst het meest vergaande amendement als in stemming wordt gebracht. Dat zijn de regels die we hier met elkaar hebben. Amendement 253 gaat over het onderzoeken van zeven locaties. Amendement 245 blijft bij het huidige aantal van vijf locaties, met wijzigingen daarin. Dit is dus de volgorde waarin we het gaan doen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ben het daar gewoon niet mee eens. Het is niet correct wat u hier doet. U geeft de raad op basis van procedurele regels niet de mogelijkheid om straks over een amendement te stemmen, terwijl het verdergaand is. Het is namelijk zo vergaand dat er

staande de vergadering nog een tegenamendement moest worden ingediend om ervoor te zorgen dat dit het niet ging halen. Dat lijkt me redelijk vergaand.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, ik ga niet over de inhoudelijke argumenten die met elkaar zijn gewisseld. Ik ga over de orde van de vergadering. Het maakt ook niet uit wanneer een amendement is ingediend. Het gaat erom dat we bij voorstellen altijd eerst het meest vergaande amendement in stemming brengen. Dat is gewoon zoals we het doen. Het gaat qua inhoud over het onderzoeken van zeven locaties. Dat betekent dat wij gaan stemmen zoals ik dat heb aangegeven. Over amendement 253 gaan we niet digitaal stemmen, want dat was niet van tevoren aangeleverd. Daarover gaan we dus met handopsteken stemmen.

In stemming komt amendement 253 van de PvdA.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Wij wilden instemmen met amendement 253 als amendement 245 afgewezen zou worden, maar omdat dat nog niet in stemming is gebracht, gaan wij nu dus tegen amendement 253 stemmen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik kan me helemaal aansluiten bij de woorden van GroenLinks. Ook wij begrijpen de gang van zaken, maar dit is voor ons niet te doen op deze manier.

Amendement 253 wordt met handopsteken aangenomen met 11 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de SP en mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: Ik kan amendement 245 gewoon in stemming brengen, want daarmee kunnen nog steeds locaties worden gewijzigd. Dat kan. Ik breng het amendement dus gewoon in stemming, uiteraard zelfs.

In stemming komt amendement 245 van GroenLinks en de SP.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wat mij betreft is het ongelofelijk belangrijk dat het groen behouden blijft in Voorschoten. Wat mij betreft zijn deze locaties dan ook per definitie uitgesloten.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de SP en mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 246 van de VVD, Voorschoten Lokaal en het CDA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 248 van D66 en de PvdA.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement 242 van de PvdA en GroenLinks.

Het gewijzigde amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 13 tegen 7 stemmen, waarbij de fracties van het CDA en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 250 van D66 en de PvdA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 19 stemmen tegen 1 stem, waarbij mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 247 van de VVD en GroenLinks.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 19 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP heeft zoveel moeite met het verder onderzoeken van de locaties Geestwoningpad en de kinderboerderij dat wij tegen het uiteindelijke voorstel zullen stemmen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij blijven tegen de locaties van het Geestwoningpad en de kinderboerderij. We vinden het dus zonde van de ambtelijke tijd, maar toch gaan we voorstemmen, omdat we het belang inzien van versneld beginnen met bouwen van sociale woningbouw.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ook wij zijn teleurgesteld over het niet wegnemen van de locaties Geestwoningpad en bij de kinderboerderij, maar ik begon mijn betoog met de lege stoel. Die stem weegt voor ons zo zwaar dat we toch voor dit raadsvoorstel stemmen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Op diverse locaties hebben wij afgesproken kwalitatieve woningen te bouwen voor diverse doelgroepen, zodat wij doorstroming kunnen creëren en nieuwe inwoners een langdurige toekomst kunnen laten opbouwen. Laten wij hier onze volgens de wethouder toch al krappe capaciteit op inzetten. In Voorschoten moeten wij uiterst voorzichtig zijn met het bouwen op ons groen en met de ontwikkelkeuzes die wij maken voor onze huidige inwoners maar zeker ook voor de toekomstige generatie. Daar past mijns inziens de kortetermijnvisie van het bouwen van kwantitatieve flexwoningen niet bij.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Wij stemmen uiteraard voor, maar daarbij benadrukken we de bezwaren van GroenLinks en de SP over de locaties. Ook wij achten die op voorhand niet geschikt.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 tegen 2 stemmen, waarbij de fractie van de SP en mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

9. Regionale nota Bodembeheer (raadsregistratienummer Z/23/077099/362692)

De **voorzitter**: Bij graafwerkzaamheden en bewerkingen van de bodem komt grond en baggerspecie vrij. De Regionale nota Bodembeheer geeft regels en richtlijnen om bij het voorbereiden van projecten en het uitvoeren van bodemwerken rekening te houden met de kwaliteit van de bodem. De raad wordt gevraagd om de nota Bodembeheer vast te stellen.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Dankzij een samenwerking met elf andere gemeenten en de provincie Zuid-Holland binnen de Omgevingsdienst West-Holland is er veel kennis en expertise op het gebied van milieu en dus ook op het gebied van bodemkwaliteit in Voorschoten. Tijdens onze eerdere commissievergadering hoorden we dat we samen met deze gemeenten de grond in het gehele gebied minimaal net zo schoon willen houden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om vervuiling met loodzink maar ook PFAS. Met deze gemeenten hebben we een kaart gemaakt met achtergrondwaarden van de vervuiling die in ons gebied al in de bodem zit. Dat mag dan onderling verplaatst worden, maar daarbij gelden wel normen. Waar gewoond wordt, moet de grond schoner zijn. We hebben ook strengere normen voor bijvoorbeeld speelplekken voor kinderen en moestuinen. Dat werd ons duidelijk uitgelegd en dit is een uitvoerig stuk. Het is goed voorbereid door allerlei experts. We vinden het dus een goed stuk, maar Tefalpannen, regenjassen en blusschuim hebben allemaal gemeen dat er PFAS in gebruikt werd. We dachten ooit dat dat hartstikke handig was, want PFAS, beter bekend als teflon, is vet-, vuil- en waterafstotend en behoudt die eigenschappen ook. Maar juist het feit dat het niet afbreekt, is nu een probleem. Het

blijkt slecht voor mensen: voor ons immuunsysteem en voor de voortplanting en het kan diverse vormen van kanker veroorzaken. Dat maakt terecht heel veel mensen bezorgd; denk aan Chemours. Sinds 2019 zijn er al heel wat omgevingsdiensten, overheden en onderzoekers in overdrive om in kaart te brengen wat het gehalte van PFAS in onze bodem is, evenals de gemeenten waarmee we in de omgevingsdienst samenwerken; die hebben dat allemaal al in beeld in de vorm van een bodemkwaliteitskaart, die dus ook voor ons ligt. Wat schetst onze verbazing? Voorschoten heeft deze kaart niet. Tijdens de commissievergadering vroeg GroenLinks wat de beleidsruimte van de raad is. Hiermee zochten we natuurlijk antwoord op de vraag of we hier eigenlijk nog iets van te vinden hebben. Hebben we invloed of is dit alleen maar een technische-administratieve exercitie? Er is blijkbaar wel degelijk ruimte, want Voorschoten heeft die ruimte gehad door te beslissen dat een PFAS-kaart niet noodzakelijk was. Wij vinden dat het wél belangrijk is om ook in Voorschoten te weten hoe het staat met mogelijke verdachte locaties. Die zijn best wel aan te wijzen, want het gaat onder andere om stortplaatsen of brandweerkazernes, die wij ook in Voorschoten hebben. Wij denken dan bijvoorbeeld aan het Sint Nicolaespad, de Zilverfabriek en andere locaties. Door nu versneld inzicht te krijgen, worden we bovendien straks niet verrast door ontwikkelingen in de toekomst, want als er PFAS in de grond blijkt te zitten, loop je tegen hoge saneringskosten en dergelijke problemen aan. Kortom: alle gemeenten binnen de omgevingsdienst hebben een kaart, maar Voorschoten niet. Dit betekent dat er alsnog getest moet worden bij ontwikkelingen. Laten we de kosten, de verrassingen en de daarmee gemoeide vertraging voorkomen door nu versneld alsnog een kaart voor Voorschoten op te laten stellen. De SP en GroenLinks vragen de wethouder daarom in motie 302 om dit versneld te laten uitvoeren in 2024. De motie luidt:

"Motie 302.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

a. *PFAS (per- en polyfluoralkylstoffen) een groep van carcinogene en toxische stoffen is;*
b. *er op diverse plekken in de bodem in onze regio verhoogde concentraties PFAS zijn vastgesteld;*
c. *er derhalve geen reden is om aan te nemen dat in Voorschoten het PFAS-gehalte nergens wordt overschreden;*
d. *de gemeente Voorschoten nu geen overzicht heeft van de mogelijke probleemgebieden in de vorm van een PFAS-bodemkwaliteitskaart;*
e. *de overige tien gemeenten die binnen de Omgevingsdienst West-Holland samenwerken, allemaal wel over een PFAS-kaart beschikken en de gemeente Voorschoten aangegeven heeft deze over enkele jaren ook op te willen stellen;*

overwegende dat:

a. *het ontbreken van specifieke gegevens over de locaties en niveaus van PFAS-verontreiniging in Voorschoten een gebrek aan volledige zekerheid met zich meebrengt, wat het lastig kan maken voor zowel de gemeente als de burgers om goed geïnformeerde beslissingen te nemen met betrekking tot grondgebruik en -beheer;*
b. *het identificeren van eventuele probleemlocaties, ook al zijn deze mogelijk beperkt, ons in staat stelt om proactief en transparant te handelen, waardoor we beter voorbereid zijn om adequaat te reageren, mochten er in de toekomst zorgen ontstaan omtrent PFAS-verontreiniging;*
c. *het ad-hoctesten van grond ter controle van de PFAS-normen bij ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben voor plannen, zoals vertragingen en onvoorziene kosten;*

roept het college op voor het eind van 2024 een bodemkwaliteitskaart PFAS voor Voorschoten op te stellen om een beter inzicht te krijgen in de mogelijke locaties en niveaus van PFAS-verontreiniging in onze gemeente,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik houd het kort. Vanwege afspraken met mijn werkgever ga ik niet over omgevingsdiensten praten. Mevrouw Ilić heeft namens mij het woord gevoerd.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Naar aanleiding van de door GroenLinks ingediende motie heb ik een vraag aan het college. Betekent het hebben van zo'n kaart dat de vergunningverlening versneld kan worden?

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ook wij hebben naar aanleiding van de motie van GroenLinks een aantal vragen die verhelderend kunnen zijn. Wij zouden graag willen weten of zo'n bodemkwaliteitskaart op enig moment consequenties kan hebben voor bepaalde bedrijven. We willen ook graag weten of het opstellen van een bodemkwaliteitskaart consequenties heeft voor reeds ingeplande bouwprojecten. Wat betekent het daarvoor? Wij zouden eventueel ook aan GroenLinks willen vragen of het dit heeft ingeschat vóór het opstellen van de motie. Van het college zouden we graag willen weten of het voor eind 2024 opstellen van een PFAS-bodemkwaliteitskaart wenselijk en, zo ja, ook haalbaar en uitvoerbaar is. En vanuit welk budget worden de kosten hiervan gedekt?

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Er is nu zo'n rij vragen dat ik daar natuurlijk ook nog iets aan toe moet toevoegen. Nee hoor, het antwoord op de enige vraag zit waarschijnlijk al in de toelichting. Die vraag ligt ook in het verlengde van de vraag van mevrouw Van Meenen: scheelt het bedrijven en particulieren in de kosten als we de PFAS-metingen nu collectief gaan organiseren?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook wij hebben vragen naar aanleiding van de motie van GroenLinks. Is het nodig om een bodemkwaliteitskaart te hebben? Is dat dus noodzakelijk? En wat zijn de voordelen hiervan?

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Dank voor de vragen. Ik ga reageren op de motie, want ik denk dat de meeste punten die in de discussie naar voren zijn gekomen, daarbij terugkomen. Er zijn een paar punten met betrekking tot de motie. Op het moment dat je zo'n PFAS-bodemkwaliteitskaart versneld zou invoeren, geldt dat nog niet voor probleemlocaties, want dat probleem houd je. Het gaat dus geen wonderen verrichten, maar het kan wel degelijk helpen. Bij het opstellen van deze nota Bodembeheer heeft Voorschoten een wat andere keuze gemaakt, namelijk om die PFAS-kwaliteitskaart op dat moment nog niet mee te nemen. Dat was op dat moment even niet mogelijk. Als we niets doen, komt de PFAS-kwaliteitskaart in 2028. Met de motie wordt nu dus eigenlijk gevraagd om dat een stuk naar voren te halen. Dat is dus gewoon mogelijk. Daar hangt wel een prijskaartje aan. Ik heb daarnaar laten kijken. U moet rekening houden met ongeveer € 20.000. Het is dus uitvoerbaar. Ik zou de indiener wel willen voorstellen om voor dekking te zorgen, bijvoorbeeld - dat kan ik me voorstellen - tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota. Er moet natuurlijk wel enige dekking zijn, want anders kunnen we dit niet uitvoeren.

In reactie op de opmerking van mevrouw Van Meenen: het helpt dus wel bij die vergunningverlening. Het heeft dus absoluut voordelen. Het college staat er in die zin positief tegenover en zou oordeel raad geven, mits de financiën goed geregeld zijn. Anders moeten we negatief adviseren.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben heel even nodig om een aanpassing door te voeren.

De **voorzitter**: U vraagt om een schorsing. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: GroenLinks had de schorsing aangevraagd voor het aanpassen van de motie. De aangepaste motie is zojuist rondgemaild. Mevrouw Ilić, kunt u kort aangeven wat de aanpassing is? Het woord is aan u, ook gelijk voor uw tweede termijn.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. De aanpassing houdt in dat we vragen om de financiering via de Voorjaarsnota te verwerken. De gewijzigde motie luidt:

"Motie 302.

De raad van de gemeente Voorschoten. in vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

f. PFAS (per- en polyfluoralkylstoffen) een groep van carcinogene en toxische stoffen is;
g. er op diverse plekken in de bodem in onze regio verhoogde concentraties PFAS zijn vastgesteld;
h. er derhalve geen reden is om aan te nemen dat in Voorschoten het PFAS-gehalte nergens wordt overschreden;
i. de gemeente Voorschoten nu geen overzicht heeft van de mogelijke probleemgebieden in de vorm van een PFAS-bodemkwaliteitskaart;
j. de overige tien gemeenten die binnen de Omgevingsdienst West-Holland samenwerken, allemaal wel over een PFAS-kaart beschikken en de gemeente Voorschoten aangegeven heeft deze over enkele jaren ook op te willen stellen;

overwegende dat:

d. het ontbreken van specifieke gegevens over de locaties en niveaus van PFAS-verontreiniging in Voorschoten een gebrek aan volledige zekerheid met zich meebrengt, wat het lastig kan maken voor zowel de gemeente als de burgers om goed geïnformeerde beslissingen te nemen met betrekking tot grondgebruik en -beheer;
e. het identificeren van eventuele probleemlocaties, ook al zijn deze mogelijk beperkt, ons in staat stelt om proactief en transparant te handelen, waardoor we beter voorbereid zijn om adequaat te reageren, mochten er in de toekomst zorgen ontstaan omtrent PFAS-verontreiniging;
f. het ad-hoctesten van grond ter controle van de PFAS-normen bij ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben voor plannen, zoals vertragingen en onvoorziene kosten;

roept het college op voor het eind van 2024 een bodemkwaliteitskaart PFAS voor Voorschoten op te stellen om een beter inzicht te krijgen in de mogelijke locaties en niveaus van PFAS-verontreiniging in onze gemeente en de financiële gevolgen hiervan te verwerken in de Voorjaarsnota 2024,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Het is heel fijn dat er dekking gezocht is. Ik zou nog wel graag willen horen of het instellen van een PFAS-bodemkwaliteitskaart invloed heeft op onze bedrijven, agrarische bedrijven in Voorschoten of reeds ingediende bouwplannen of - laat ik het zo zeggen - bouwplannen die op ons lijstje staan.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij zullen voor de gewijzigde motie stemmen. Die ziet er goed uit.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Wij constateren dat de motie gewijzigd is en daardoor wat het college betreft volledig oordeel raad kan krijgen. Wat de vraag van mevrouw Kortekaas betreft: op het moment dat die nieuwe kaart van toepassing is, is die van toepassing. Die geldt dus niet met terugwerkende kracht. Op dit moment geldt gewoon de vigerende wet- en regelgeving.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen zijn beantwoord. Dan sluit ik de beraadslaging en gaat we over tot de stemmingen. Er zijn nog negentien raadsleden aanwezig, want de heer Maassen heeft de vergadering verlaten.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt de gewijzigde motie 302 van GroenLinks en de SP.

De gewijzigde motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

10. Speelruimteplan en afdoening motie 276 (raadsregistratienummer Z/23/076699/354542)

De **voorzitter**: Het Speelruimteplan gaat over de openbare speelruimte in beheer van de gemeente, speel- en sportplekken met toestellen. Het is een taak van de gemeente om in een goed aanbod hiervan te voorzien.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. We zien een uitgewerkt plan, een mooi plan waarbij participatie van tevoren vorm heeft gekregen met een enquête, maar ook in de uitwerking, bijvoorbeeld met een app. Kort gezegd is onze eerste indruk dat het een goed plan is, maar als we er wat verder induiken, hebben we wel het idee dat de ambities en de normen in het plan meetbaarder kunnen worden. Want wat betekent bijvoorbeeld "één speelplek per 10 hectare"? Dat vroegen we in de commissievergadering ook al. Al met al is het een mooi plan, waaraan volgens mij hard is gewerkt. We hebben echter nog een kanttekening; we hebben niet voor niets een amendement gemaakt. De inwoners werden vorig jaar door de gemeente benaderd met een enquête en die vulden zij in. Heel veel inwoners deden dat. Zij lieten weten welke plekken zij graag gebruiken om te spelen, maar ook wat er beter kan. Na afloop kregen ze een samenvatting. Dat is heel netjes, maar hadden de inwoners kunnen verwachten dat ze daarna het plan zouden ontvangen dat daaruit zou volgen? Ja, eigenlijk wel. Dit is een gemiste kans, want nu weten deze deelnemers aan de enquête niet dat de gemeente kiest voor avontuurlijk spelen en inclusiviteit en ook dat een aantal speelplekken aangewezen is als flexibel, wat betekent dat de toestellen tijdelijk verdwijnen. Dat is een gemiste kans. Ons punt is dan ook: maak van tevoren helder waar je als inwoner wel of niet bij betrokken wordt en dat dat ook geldt voor plekken die flexibel worden ingericht. De vorm van het betrekken is nadrukkelijk aan de gemeente. Informeren met een briefje of een bordje kan dus ook. Wij zien dat de participatie op dit gebied goed wordt opgepakt, maar wij vinden dat je de inwoners nooit mag verrassen met een verandering in hun leefomgeving, dus ook niet met het verdwijnen van een speelplek. Daarom dienen GroenLinks, de PvdA en de SP amendement 244 in. Het amendement luidt:

"Amendement 244.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 9 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/076699/354542,

overwegende dat:

a. *er veel betrokkenheid van inwoners is geweest bij het opstellen van het Speelruimteplan;*
b. *het Speelruimteplan expliciet de participatie van bewoners benoemt bij het (her)inrichten van nieuwe speelplaatsen;*
c. *het ook belangrijk is om bewoners te betrekken bij het verwijderen van speeltoestellen, wat in het plan wordt aangeduid als 'flexibele speelplek';*
d. *het woord 'eventueel' in paragraaf 4.2 de indruk wekt dat overleg met bewoners optioneel is, terwijl het wenselijk is dat dit overleg systematisch plaatsvindt bij het opheffen en herinrichten van speelplekken;*

Besluit het voorgestelde Speelplan als volgt te wijzigen:

Het woord 'eventueel' op pagina 12, in paragraaf 4.2, te verwijderen."

De **voorzitter**: Let op uw spreektijd. GroenLinks heeft nog 1 minuut en 43 seconden.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Zoals in de commissie gezegd vinden we dit een fantastisch mooi plan. Dus nogmaals complimenten; we hopen dat u die wilt overbrengen naar de ambtelijke organisatie. We hebben wel een vraag aan GroenLinks over het amendement. We voelen mee en we denken het ook te kunnen steunen, maar kan het met de spreekwoordelijke wipkip - die is er niet meer - in de ogen van GroenLinks ook gewoon met een plakkertje erop of met een geplastificeerd A4'tje waarop staat dat het verwijderd wordt, met een telefoonnummer erbij? Dan wordt het niet een heel circus dat heel veel geld kost en waar toch niemand op reageert.

De **voorzitter**: Misschien kan GroenLinks deze vraag gelijk beantwoorden.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Uiteraard. De vorm is aan de gemeente om te kiezen en moet passend zijn.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Zoals in de commissie al gezegd door mijn collega Lavrijsen vinden wij dit een heel mooi plan, dat goed tot stand is gekomen met ook veel participatie. Dus complimenten aan de wethouder en zijn ambtenaren. Wij vinden de relatie straks met de Sport- en beweegvisie nog van belang, zoals al eerder genoemd: ook daarin moet naast het bestaan van speelruimte natuurlijk aandacht komen voor bewegen.

Wat het amendement betreft: wij steunen natuurlijk dat het van belang is om omwonenden te betrekken, maar we willen ook graag weten wat de mening van de wethouder hierover is.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij alle vorige sprekers, want ook wij zijn heel blij met dit plan. Het is fijn dat er zo'n uitgebreide participatie heeft plaatsgevonden. Ik vind het ook kwalitatief een goed stuk. Het is ook inclusief. Zowel voor jongeren als voor ouderen wordt aandacht besteed aan bewegen in de openbare ruimte. Dat is natuurlijk prima. In de commissie hadden we aangegeven dat dit wat ons betreft een hamerstuk zou kunnen zijn. Dus we vinden dit een mooi plan, waar wij ons achter kunnen scharen.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor Voorschoten Lokaal is dit een hamerstuk. Wat een verschil met toen ik jong was: een voetbal, knikkers en een duiktoestel, dat was het wel in de jaren zestig en zeventig. Tegenwoordig worden de jongeren voorzien van de mooiste speeltoestellen, gewoon omdat dat kan en omdat daar geld voor is. Eigenlijk zou ik jaloers moeten zijn, maar ik gun het de jeugd van tegenwoordig. We moeten ook complimenten geven voor het rapport, het Speelruimteplan dat geschreven is. Alleen op bladzijde 6 staat bij de tweede foto van links "beetje saai". Zou daaraan nog iets gedaan kunnen worden? Amendement 244 steunen wij.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ga niet veel herhalen van wat er allemaal gezegd is, maar het is een heel vrolijk plan. Het is goed dat de opvatting van verschillende bewoners gebruikt en opgehaald is. We gaan er ook graag mee instemmen. Nog wel een vraag aan de wethouder: komt hier nog een bepaald uitvoeringsprogramma bij? Dat kon uit het huidige stuk niet worden opgemaakt. We steunen het amendement van GroenLinks van harte. Het is voor ons al een tijdje een doorn in het oog dat niet alleen wipkippen, maar ook parkeerplekken verdwijnen. We zien af en toe ook groene elektriciteitshuisjes oppoppen. Het is altijd fijn als gewoon even gezegd wordt dat er op een centrale plek over gecommuniceerd wordt, want mensen geven om hun leefomgeving en willen daarover graag geïnformeerd worden, ook over wipkippen.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Dank voor de complimenten voor het stuk. Die zal ik overbrengen aan de mensen die de afgelopen jaren hard hieraan hebben gewerkt, ook als motivatie om hier ook in het vervolg heel goed mee bezig te blijven. Ik ga eerst in op de vragen en dan op het amendement. Wat de vraag van de heer Posthuma over het uitvoeringsprogramma betreft: ja, er ligt een uitvoeringsprogramma onder dat we gebruiken om de komende tijd te zeggen: in 2024 zoveel plekken en in 2025 zoveel plekken. Er zit natuurlijk een behoorlijk professioneel bureau achter. Dat komt dus helemaal goed.

Ik ben bang dat ik "beetje jammer" helaas niet meer kan aanpassen. Dan moet u een amendement indienen, maar dat lijkt me een beetje ver gaan. Ik vind het eigenlijk ook best mooi. We hebben het genoteerd.

Dan het amendement. U heeft het goed gelezen, want het staat niet zomaar in een beslispunt of zo. Maar op pagina 12 staat over de centrale speelplekken echt: op het moment dat een overbodige plek wordt opgeheven, vindt participatie plaats over wat er in zo'n geval gebeurt. Ik heb daarover nog even overlegd, ook met degenen die dit in de praktijk gaan doen, en dat is zeker het geval. Wat ons betreft kan het woordje "eventueel" dus gewoon weg en kan het amendement dus oordeel raad krijgen.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Aangezien de wethouder zelf aangeeft dat bewoners actief betrokken zullen worden, zullen wij het amendement niet steunen. Wij volgen de wethouder daarin.

De **voorzitter**: De wethouder heeft aangegeven het amendement te kunnen onderschrijven.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Volgens mij - als het anders is, hoor ik dat graag van de wethouder - gaf de wethouder in zijn beantwoording aan dat hij in alle situaties bewoners actief zal betrekken. Dan is het dus niet per se nodig om het raadsvoorstel te wijzigen, omdat hij dit toch al zal doen.

De **voorzitter**: Oké. Ik meende iets uit uw woorden op te maken wat de wethouder niet had aangegeven. De wethouder kan daar nog even op ingaan.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Heel kort: wat ons betreft is het amendement oordeel raad.

De **voorzitter**: Ik constateer dat ik de beraadslaging kan sluiten en dat we kunnen gaan stemmen.

In stemming komt amendement 244 van GroenLinks, de PvdA en de SP.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 3 stemmen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

11. Eerste wijziging Verordening Duurzaamheidslening Voorschoten 2020 (raadsregistratienummer Z/23/078431/363465)

De **voorzitter**: Door een groot aantal toewijzingen is in juni 2022 het budgetplafond voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen bereikt. Om de klimaatdoelen te halen en inwoners te ondersteunen bij verduurzaming wordt voorgesteld het budgetplafond voor duurzaamheidsleningen te verhogen en daartoe de eerste wijziging van de Verordening Duurzaamheidslening vast te stellen.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Gezien de tijd zal ik het korter houden dan ik voornemens was. Wij zijn heel blij met de uitvoering die gegeven wordt aan de twee moties die hieraan ten grondslag liggen. We willen benadrukken dat we het juist heel belangrijk vinden om daarmee CO_2-reductie mogelijk te maken voor de gemiddelde woning die daarvoor anders niet in aanmerking zou komen, want niet iedereen kan zomaar even de hypotheek verhogen of zich dingen veroorloven met betrekking tot verduurzamingsmaatregelen. Dit maakt het dus mogelijk om straks in 2030 50% reductie te halen. Het CDA heeft wel een vraag aan het college. We hebben namelijk in motie 262 van 10 november 2022 twee bullets vervat. De eerste bullet is door het raadsvoorstel over de duurzaamheidslening vervuld, maar de tweede bullet was de vraag om de raad bij uitputting te informeren. Wat ons betreft blijft die vraag staan, want wij gaan ervan uit dat er een toename is van de behoefte aan het verduurzamen van woningen en dat het geld dat wij nu in de verhoging van het budgetplafond gaan stoppen, daardoor voor de lange termijn tot 2030 ontoereikend is. We willen dus graag dat het college ons erop attendeert als er weer onderuitputting plaatsvindt.

Mevrouw **Schroot** (D66): Die toezegging hebben wij al gekregen in de commissie. Het bevreemdt mij dus een beetje dat mevrouw Kortekaas dit nogmaals vraagt.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Excuus. Als dat zo is, heb ik dat gemist. Dank u wel. Dan is het hierbij geregeld.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. We vroegen een significante verhoging. Die zien we. Daar zijn we blij mee. Nu hebben we de inhaalslag van twee jaar te maken. Daar kijken we naar uit.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Het is goed dat deze weg zo goed gevonden wordt. Wij zullen voor het voorstel stemmen.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan wethouder Schokker voor het antwoord op de vraag van mevrouw Kortekaas.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Volgens mij is daar al antwoord op gegeven: die toezegging heb ik gedaan. Het staat inderdaad in de motie. Dus ja.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de beraadslaging daarmee is afgerond en dat we kunnen overgaan tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

12. Beleidsplan Re-integratie en Participatie Voorschoten (raadsregistratienummer Z/23/73566/354945)

De **voorzitter**: Dit beleidsplan gaat over ondersteuning van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en ligt nu ter vaststelling aan de raad voor.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. We gaan de volgende keer natuurlijk weer over dit plan spreken naar aanleiding van de aanpassingen die in de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg hebben plaatsgevonden. In de commissie heeft mijn collega Rachèl van Hellemondt al gezegd dat woorden ertoe doen. Daarom is het belangrijk dat bepaalde stukken tekst worden aangepast. Ik roep ook graag in herinnering dat Leidschendam-Voorburg, de gemeente die het werk in het sociaal domein voor ons uitvoert, ongeveer 75% van alle diensten verleent voor bewoners van Leidschendam-Voorburg zelf. Het zou dus ook consistent zijn als wij dit als gemeente Voorschoten en mogelijk ook Wassenaar gewoon op een goede wijze overnemen. Dank aan de andere partijen die daar al mee ingestemd hebben. Ik hoor graag de reactie van het college op het amendement. Het amendement, dat mede wordt ingediend door D66 en GroenLinks, luidt:

"Amendement 241.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/73566/354945,

constaterende dat:

a. *de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg op dinsdag 26 september 2023 aanpassingen heeft gedaan aan het Re-integratie- en Participatieplan;*
b. *deze aanpassingen ook zouden moeten gelden voor Voorschoten om de uitvoering binnen de ambtelijke organisatie eenduidig te kunnen voeren;*

voorts constaterende dat de bijstand voorziet in het recht van bewoners op bestaanszekerheid;

overwegende dat:

a. *het idee dat inwoners daarvoor 'iets terug moeten doen' (tegenprestatie) niet past bij de visie noch bij de doelen van dit beleidsplan, waarin meedoen naar vermogen en maatwerk vooropstaan;*
b. *het verplichtend karakter richting de inwoner onwenselijk is en de term 'tegenprestatie' tevens niet past binnen de visie en ambities van het voorliggende beleidsplan, namelijk inwoners naar vermogen laten meedoen en ruimte voor maatwerk;*
c. *uit onderzoek ten slotte blijkt dat de inzet van instrumenten met een verplichtend karakter of anderszins dwang inwoners met een bijstandsuitkering niet helpt om de stap naar sociale activering of (betaald) werk te zetten;*

van mening dat om bovenstaande redenen het van belang is delen van de tekst in het beleidsplan te wijzigen.

Besluit:

In het concept-Beleidsplan Re-integratie en Participatie het instrument 'Tegenprestatie' een andere invulling te geven en bijbehorende naam te wijzigen.

Het gaat om de volgende passages:

1. Pagina 17 onderaan, de volgende tekst:

'Tegenprestatie
Een tegenprestatie betreft onbetaalde activiteiten die zinvol zijn voor de samenleving. Als de inwoner een uitkering krijgt dan gaat de voorkeur uit naar betaald werk. Wanneer dat niet mogelijk is, dan dient hij iets terug te doen voor de samenleving op een manier die past bij zijn situatie en mogelijkheid. De tegenprestatie kan gezien worden als een maatschappelijke verplichting die zowel voor de bijstandstandgerechtigde als voor de maatschappij positieve effecten heeft. Immers, als mensen actief zijn is dat beter voor hun gezondheid en er ontstaat ook meer sociale contacten. Het bieden van mantelzorg of het verrichten van vrijwilligerswerk zien wij als een vorm van tegenprestatie.'

Te wijzigen naar onderstaande tekst:

'Perspectiefaanbod
De bijstand voorziet in het recht van inwoners op bestaanszekerheid. Het idee dat inwoners daarvoor 'iets terug moeten doen' (tegenprestatie) past niet bij de visie noch bij de doelen van dit beleidsplan, waarin meedoen naar vermogen en maatwerk vooropstaan. De 'tegenprestatie' (opdracht volgend uit Participatiewet, artikel 7, eerste lid, onderdeel c) krijgt daarom in Voorschoten de invulling van het 'perspectiefaanbod'. Als de inwoner een uitkering krijgt, dan gaat de voorkeur uit naar betaald werk. Wanneer dat niet mogelijk is, dan is het belangrijk te werken aan perspectief op een manier die past bij zijn situatie en mogelijkheid. Het perspectiefaanbod kent geen generiek verplichtend karakter en wordt gedaan wanneer dit voor zowel de bijstandsgerechtigde als voor de maatschappij positieve effecten heeft. Immers, als mensen actief kunnen zijn is dat beter voor hun gezondheid en er ontstaan ook meer sociale contacten. Het perspectiefaanbod kan bijvoorbeeld bestaan uit het bieden van mantelzorg, het verrichten van vrijwilligerswerk of het volgen van een opleiding. Maatwerk op basis van de persoonlijke situatie van de inwoner staat hierin voorop.

2. Pagina 3 bovenaan, de volgende tekst:

'Wanneer betaald werk niet mogelijk is, wordt gekeken of vrijwilligerswerk of een andere vorm van tegenprestatie een optie is. Wanneer vrijwilligerswerk een stap te ver is, wordt gekeken naar sociale activering. Op deze manier doet iedereen mee naar vermogen.'

Te wijzigen naar onderstaande tekst:

Wanneer betaald werk niet mogelijk is, wordt gekeken of vrijwilligerswerk een optie is. Wanneer vrijwilligerswerk een stap te ver is, wordt gekeken naar sociale activering. Op deze manier doet iedereen mee naar vermogen.

3. Pagina 8 in tabel 3, de volgende tekst:

'Categorie 3A: bemiddelbaar binnen 48 maanden of langer (Deze groep kan vrijwilligerswerk of een andere tegenprestatie leveren)'

Te wijzigen naar onderstaande tekst:

'Categorie 3A: bemiddelbaar binnen 48 maanden of langer (Deze groep kan vrijwilligerswerk leveren of op een andere manier worden geholpen bij sociale activering, bijvoorbeeld met een perspectiefaanbod)'.

4. Pagina 11 bovenaan, de volgende tekst:

'Wanneer betaald werk niet mogelijk is, wordt gekeken of vrijwilligerswerk of een andere vorm van tegenprestatie een optie is. Wanneer een tegenprestatie een stap te ver is, wordt gekeken naar sociale activering. Op deze manier doet iedereen mee naar vermogen.'

Te wijzigen naar onderstaande tekst:

'Wanneer betaald werk niet mogelijk is, wordt gekeken of vrijwilligerswerk een optie is. Wanneer vrijwilligerswerk een stap te ver is, wordt gekeken naar sociale activering. Op deze manier doet iedereen mee naar vermogen.'

5. Pagina 15 bovenaan, de volgende tekst:

'Acties - Het vergroten en passend maken van het aanbod voor de participatiegroep, zodat mensen uit deze groep naar eigen vermogen mee kunnen doen in de samenleving. Dit kan door middel van werk of andere zingevingsactiviteiten, zoals vrijwilligerswerk of een tegenprestatie.'

Te wijzigen naar onderstaande tekst:

'Acties - Het vergroten en passend maken van het aanbod voor de participatiegroep, zodat mensen uit deze groep naar eigen vermogen mee kunnen doen in de samenleving. Dit kan door middel van werk of andere zingevingsactiviteiten, zoals vrijwilligerswerk of een ander perspectiefaanbod."

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. In aanvulling op collega Posthuma: het voorliggende amendement is in Leidschendam-Voorburg op initiatief van de PvdA samen met GroenLinks, D66, het CDA en de ChristenUnie ingediend. We hebben daarover gesproken in de commissie en dat doen we nu weer. We zijn blij dat de wethouder al in de vorige raadsvergadering positief aankeek tegen het amendement en in de commissievergadering heeft gezegd dat hij het amendement aan het oordeel van de raad overlaat. We horen graag of hij nog steeds die mening toegedaan is. Ons inziens voorziet de bijstand in het recht van inwoners op bestaanszekerheid. Het idee dat inwoners daarvoor iets terug moeten doen, past daar ons inziens niet bij, maar vertrouwen en menswaardigheid wel. We zijn samen een samenleving en we hebben samen als maatschappij ook problemen op te lossen. Idealiter resulteert dit in betaalde arbeid daarvoor terug, waar dat kan, dus waar inwoners dat kunnen, maar maatschappelijk rendement is niet alleen in euro's uit te drukken. Een zinvolle maatschappelijke deelname is wat ons betreft van onschatbare waarde. Zoals collega Posthuma en mevrouw Van Hellemondt al zeiden: woorden doen ertoe. Wij hopen dus op steun, met name van de collega's van het CDA, die in de commissie aangaven dat zij er een nachtje over moesten slapen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. We zijn blij met het voorstel van de PvdA. Het is inderdaad goed dat een term als "tegenprestatie", die vooral op wantrouwen gestoeld is, gewoon aangepast wordt. Daarom zullen we dit amendement steunen.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. In de commissie hebben we hier ook bij stilgestaan. Wat de VVD betreft is het logisch dat we de wettelijke verplichtingen volgen. Aangezien "tegenprestatie" nog steeds een wettelijke term is die we gebruiken, zien wij geen reden om het amendement te steunen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. We hebben in de commissie twee maal aangegeven dat we het plan steunen. We vinden de focus voor de P-groep goed. We steunen de structurele inzet van de consulenten. De intensieve samenwerking met Voorschoten voor Elkaar vinden we prachtig. We willen de wethouder een compliment geven. Ten aanzien van het amendement zien wij graag het advies van de wethouder tegemoet.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Zoals in de commissie al besproken kunnen wij gewoon volledig achter het huidige raadsvoorstel staan, zoals het nu is.

De **voorzitter**: Wethouder De Bruijn, graag ingaan op het amendement.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. We hebben inderdaad al veelvuldig over de rest gesproken. Ik ga dus in op het amendement. De raad of in elk geval de commissieleden weten dat ik heus wel

sympathie heb voor de gedachte van het perspectiefaanbod. Dat heb ik in de commissie ook aangegeven. In eerste instantie hebben mensen zelf het initiatief om met iets te komen; dat is vertrouwen in de mensen. Daar sta ik nog steeds achter. Wij moeten echter ook altijd de wet volgen. We kunnen niet tegen de wet ingaan. Nogmaals, hoewel ik echt sympathie heb voor het idee van het perspectiefaanbod zoals dat in het amendement staat, waarbij we eigenlijk zeggen dat een tegenprestatie helemaal niet past, gaat uitvoering daarvan voor ons te ver. Ik geef daar ook een toelichting op vanuit Leidschendam-Voorburg. Daar is het amendement inderdaad overgenomen. De wethouder heeft daarbij aangegeven: let op, wij kunnen dit uitvoeren tot waar dat past binnen de marges van de wet. Ik snap het argument van de harmonisatie. Daaruit vloeit nu voort dat we op dit moment bezig zijn met de verordening waarin het perspectiefaanbod al wordt verwerkt - u weet dat er een verordening aan komt - maar wel tot waar dit past binnen de wet. Die toezegging wil ik bij dezen aan u doen: die verordening komt er en daar mag u natuurlijk uw oordeel over vellen. Desalniettemin moet ik het amendement ontraden, omdat het net te ver gaat.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ben een beetje confuus. Volgens mij sprak de wethouder een raadsvergadering geleden nog een volmondig ja uit. In de commissievergadering was hij ook gematigd positief. Nu maken we eigenlijk een draai van 180 graden mee. Ik ben nieuwsgierig waar dat vandaan komt. Heeft het hard gestormd of is er een andere reden? Ik weet het niet. Ik hoor graag of de wethouder daar iets over kan zeggen.

Wethouder **De Bruijn**: Het heeft zeker hard gestormd - dat kan ik vandaag niet ontkennen - maar niet omtrent dit onderwerp. Volgens mij vertel ik het helder. Ik heb echt sympathie voor de gedachte achter het perspectiefaanbod. We hebben daar nog eens goed naar gekeken. U heeft natuurlijk ook al een technische uitleg gekregen, ook ambtelijk. Wettelijk moeten we nog steeds een vorm van plicht handhaven, of je dat nou leuk vindt of niet. Dan is het volgens mij een heel goede suggestie om te kijken hoe dit nu wordt opgepakt in Leidschendam-Voorburg, dus hoe dit nu wordt uitgewerkt in die verordening. Daar wordt het perspectiefaanbod, zover als dat kan, toch prima in verwerkt. Daarom zou mijn voorstel zijn om daar met z'n allen goed naar te kijken.

De heer **Posthuma** (PvdA): De wethouder herhaalt zijn eerdere woorden, maar het gaat mij sec om hoe die meningsverandering heeft kunnen plaatsvinden. Het gaat mij er niet om dat u hierover nu een bepaald oordeel heeft. Hoe heeft die mening in vier weken tijd kunnen veranderen?

Wethouder **De Bruijn**: Volgens mij is mijn mening niet veranderd. U heeft in de laatste commissievergadering de technische beschrijving gekregen. Toen heb ik ook aangegeven dat ik hier echt sympathiek tegenover sta, maar dat we wel moeten kijken of dit binnen de wet valt. Volgens mij is dat niet anders dan wat ik nu zeg. De conclusie is dat dit verdergaat dan wat in de wet past. Ik kan dus niks anders doen dan dit amendement ontraden.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Posthuma op dit punt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik moet constateren dat de wethouder vier weken geleden in de raadsvergadering iets heeft gezegd wat 180 graden anders is, dat hij in de commissievergadering nog steeds iets anders heeft gezegd en dat hij nu gewoon 180 graden gedraaid is en zijn keutel eigenlijk intrekt.

De **voorzitter**: De wethouder heeft daarop gereageerd. Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Dan sluit ik de beraadslaging en gaan we over tot de stemmingen.

In stemming komt amendement 241 van de PvdA, D66 en GroenLinks.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er mensen zijn die - laat ik het netjes zeggen - de behoefte hebben om hun handen te wassen. Ik schors de vergadering voor vijf minuutjes.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

13. Financiële verordening gemeente Voorschoten 2023 (raadsregistratienummer Z/23/078688/360812)

De **voorzitter**: We gaan er weer voor. De derde keer in deze zaal en drie keer is scheepsrecht. Iedereen weet al waar het over gaat. Dat hoef ik dus niet meer uit te leggen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor ons ligt een raadsvoorstel dat een nuttige exercitie betreft en dat erop gericht is om onze Financiële verordening te harmoniseren met de modelverordening van de VNG als gevolg van een nieuwe wet die een accent heeft op de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Standaardiseren van processen leidt tot efficiëntie en verbetering. Dat onderschrijven wij als Voorschoten Lokaal graag. In deze exercitie wordt echter een Voorschotens accent geplaatst. Voorschotense accenten juichen wij als Voorschoten Lokaal natuurlijk in de basis toe. Deze exercitie leidt ons inziens echter tot een beperking van de controlerende taak van ons als gemeenteraad. Hierover zijn voorafgaand aan, tijdens en na de commissievergadering veel vragen gesteld aan het ambtelijk apparaat. Wij hebben uitvoerige antwoorden gekregen, waarvoor veel dank. Ook is er een ambtelijke ondersteuningssessie geweest om de verschillen tussen de oude verordening en het raadsvoorstel met de nieuwe verordening verder te bespreken en te verduidelijken. Ook veel dank daarvoor namens mij en de gisteravond aanwezige collega-raadsleden; ik denk dat ik namens hen daarvoor mag bedanken. De verduidelijkende discussies concentreerden zich rond vrijheidsbeperkingen die het college en de ambtenaren zouden kunnen ervaren bij het uitvoeren van hun dagdagelijkse werkzaamheden bij de nieuwe verordening zoals die er ligt. Vanzelfsprekend willen wij niemand te veel in zijn of haar vrijheid beperken. Te veel vrijheidsbeperking zou kunnen leiden tot een verveelvoudiging van raadsvoorstellen, omdat nu in de voorgestelde verordening een grens van € 75.000 wordt genoemd. Dit bedrag lijkt inderdaad laag als het gaat om uitvoering van business as usual. Wat Voorschoten Lokaal betreft is er nog steeds een lichte mate van onduidelijkheid over wat onder "business as usual" valt en wat in de stukken "bedrijfsvoering" wordt genoemd. Wij hebben eigenlijk twee vragen aan de wethouder. Vallen ook het starten en het uitvoeren van nieuwe projecten onder bedrijfsvoering? Met het oog op de beantwoorde vragen van het CDA en later van Voorschoten Lokaal is mijn tweede vraag of ook het herhuisvesten van de gemeentelijke organisatie in het kader van de Financiële verordening beschouwd wordt als een project of als bedrijfsvoering.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. De voorliggende Financiële verordening is ondertussen een schoolvoorbeeld van de wet van Murphy, waarbij een procedure met eerst een bespreking in de commissie Planning en Control dit mogelijk had kunnen voorkomen. We willen de ambtelijke organisatie wel bedanken voor haar geduld en het college voor de beantwoording van onze vragen, maar ook voor de ambtelijke bijstand bij de bijeenkomst van gisteravond. De Financiële verordening is een document waarop de raad zijn kaderstellende en controlerende taak baseert. De SP gaf in de commissie Burger en Bestuur bij de bespreking van dit onderwerp aan: vertrouwen is prima, maar controle is beter. In onze beleving is vertrouwen iets wat verdiend wordt. Ook vanuit de samenleving is vertrouwen in het bestuur en de raad gebaseerd op hoe wij daarmee omgaan, door te doen wat wij zeggen en door onze afspraken na te komen, maar bijvoorbeeld ook door verordeningen die onze taak als raad ondersteunen en bevestigen. Ik sluit mij verder aan bij de woorden van Voorschoten Lokaal, dat dit goed heeft verwoord en ook goede vragen heeft gesteld. We wachten de antwoorden van de wethouder even af.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Allereerst heel veel dank aan de ambtenaren voor de sessie van gisteravond, want ik merkte daar net als nu op dat de gestelde vragen en de antwoorden niet altijd passend zijn. Wat bedoel ik daarmee? De vragen die gesteld zijn, zijn ook gisteravond gesteld en daar is al antwoord op gegeven. Ik voel dus nog steeds dat er blijkbaar iets is wat niet weggenomen kan worden met blijven praten. Wat mij betreft nemen we het voorstel aan zoals het is of komt er een aanpassing, want dit voelt een beetje alsof we blijven cirkelen. We kunnen ook afspreken dat je het na een tijdje evalueert. Dat kan sowieso. Ik vind dit dus echt een beetje langdradig en ik voel mee met de ambtelijke organisatie, hoewel zij hier niet spreekt: het voelt

alsof er wantrouwen is. Mevrouw Kortekaas zegt dat vertrouwen verdiend moet worden. Wat D66 betreft is dat vertrouwen er en controleren wij of dit goed wordt uitgevoerd.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Misschien in tegenstelling tot mevrouw Mieremet wil ik mijn waardering uitspreken voor de fracties van Voorschoten Lokaal en het CDA. Het zijn de spelregels waar we hier als gemeenteraad mee te maken hebben. Het is belangrijk dat wij daar zorgvuldig naar kijken en dat wij daar voorzichtig mee omgaan. Dat gezegd hebbende: wij waren gisteravond ook aanwezig bij de bijeenkomst en we vonden de uitleg voldoende. Die was overtuigend. Wij vinden dit een goed voorstel zoals het er ligt en we zullen het steunen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Het is natuurlijk zeer te prijzen als mensen willen begrijpen waarover we het met elkaar hebben. Er heerst kennelijk ook een verschil van inzicht over deze verordening. Wat de VVD betreft is het een verordening die ons als raad meer duidelijkheid en invloed geeft dan de voormalige verordening, die door deze nieuwe verordening wordt vervangen. Wij hebben ook het volste vertrouwen in het college en de ambtelijke organisatie en we vinden dat we als raad voldoende waarborgen hebben om de juiste zaken te controleren. Wij zullen dus voor dit voorstel stemmen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ook ik was gisteravond bij de bijeenkomst aanwezig, bij de uitleg. Nogmaals dank aan de ambtelijke organisatie voor de goede uitleg en natuurlijk ook aan Voorschoten Lokaal en het CDA voor de kritische vragen die zij hierover hebben gesteld. De antwoorden die wij gisteravond gekregen hebben, zijn wat mij betreft voldoende.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Staat u mij toe dat ik eerst in algemene zin een opmerking maak in de richting van allen. Gelukkig spreken heel wat fracties hun steun uit voor de extra informatieve sessie die gisteren is gehouden. Zoals u ziet, wordt ook ambtelijk geen moeite bespaard om u zo goed mogelijk te informeren naar aanleiding van alle vragen die er zijn. We waarderen natuurlijk zeer dat er ook fracties zijn die stellen dat de controle met deze verandering in de verordening is versterkt. Er is vertrouwen en er zijn voldoende waarborgen. Dat is eerlijk gezegd wat wij ook verwachten. A priori: u heeft als raad dit college benoemd, waarvoor wij u toen hebben bedankt. Daar is dus vertrouwen. Als er sindsdien iets veranderd is waardoor het vertrouwen is afgenomen, moeten we het daarover hebben. Als dat niet zo is, waarom zou er dan niet nog steeds vertrouwen zijn? Dat punt is eigenlijk met zoveel woorden ook door mevrouw Mieremet genoemd: als er iets is, laten we het daar dan over hebben. Met deze verordening doen we een extra stap richting transparantie en de controlemogelijkheden van u als raad. Het is een stap uw kant op.

Volgens mij heeft de heer Van Duivendijk twee vragen gesteld. Ik heb er één, de eerste, goed meegekregen: kan een project vallen onder bedrijfsvoering? Ja. Overigens, wat de investering in het gemeentehuis betreft gaat het natuurlijk om heel grote bedragen. Ik heb die zojuist nog even opgezocht. Die staan in de begroting zoals die de commissie al gepasseerd is. Dat zijn investeringen in de jaren 2027 en 2028. We hebben dus nog even. Een optie zou in ieder geval zijn om het nu te houden zoals het is. Mocht er voor u aanleiding zijn om te zeggen dat het toch niet volstaat, dan kan je een verordening altijd nog aanpassen. Maar ik geloof dat ik één vraag van de heer Van Duivendijk gemist heb; dat was de tweede vraag.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Nee hoor, u heeft die vraag beantwoord. Mijn vraag was of de herhuisvesting van de gemeentelijke organisatie als project wordt beschouwd. Volgens mij was het antwoord ja.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Van Duivendijk**: Voorzitter. Het is niet de bedoeling van Voorschoten Lokaal geweest om wantrouwen jegens het college te uiten. Onze kritische vragen, samen met het CDA, zijn gericht op het borgen van onze controlerende taak. Zoals mevrouw Van Meenen al zei: je probeert dingen te begrijpen. En er is een verschil van inzicht: je leest de dingen op bepaalde manieren. Wij lezen soms andere dingen dan anderen. Dat is ook prima; daarom zitten we hier ook zo divers in deze raad. Het ging inderdaad om de lokale toevoeging van het woord "bedrijfsvoering", dat niet in de standaard VNG-verordening staat. Dat heeft ons zeker getriggerd. Inmiddels hebben we lang en uitvoerig gesproken, ook met de ambtenaren en met de ondersteuning die we hebben gekregen. We begrijpen dat er genoeg mogelijkheden zijn in allerlei Najaarsnota's en jaarrekeningen. Er zijn

allerlei momenten waarop wij op de rem kunnen trappen of vragen kunnen stellen. Wij durven het dus wel aan om in ieder geval in te stemmen met deze Financiële verordening en om de vinger aan de pols te houden om te zien of er onwenselijke situaties ontstaan waardoor we de verordening op een later moment alsnog kunnen wijzigen.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Er is tussen de fracties ook gesproken over een eventuele evaluatie van het functioneren van de verordening na een jaar. Wij zouden de wethouder willen vragen of dat een haalbare optie zou zijn.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Elst, er is nog één vraag over van het CDA.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Als u behoefte heeft aan een evaluatie na een jaar, kan dat.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de toezegging is gedaan om na een jaar deze Financiële verordening, uiteraard mits door de raad aangenomen, te evalueren. Ik constateer dat ik de beraadslaging kan sluiten en dat we kunnen overgaan tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

14. Actieagenda Quick Scan Lokale Democratie (raadsregistratienummer Z/23/074755/368067)

De **voorzitter**: Ik vraag mevrouw Schroot om het voorzitterschap van mij over te nemen.

(Mevrouw Schroot neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Met de startnotitie Bestuurskrachtonderzoek besloot de raad in april onder meer tot het uitvoeren van een Quick Scan Lokale Democratie. In de vragenlijst voor inwoners, raads- en collegeleden en ambtenaren stond de samenwerking tussen de gemeente en de inwoners centraal. Op basis van de uitkomsten is een aantal acties geformuleerd. Deze liggen nu voor ter besluitvorming.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik had gehoopt dat eerst de indieners van de amendementen het woord zouden krijgen, maar dat maakt niet uit. We hebben uitvoerig hierover gesproken. We hebben het in de commissie gehad over het slechte invullen dat er gedaan is. Aan de andere kant zijn daaruit wel conclusies getrokken. Wij vinden ook dat de punten die zijn meegenomen, over het algemeen zo algemeen geformuleerd zijn dat je er eigenlijk niet tegen kan zijn en dat ze sowieso meegenomen kunnen worden. Wij willen ook geen vertraging. Wij willen dus graag door met het uitvoeren van het bestuurskrachtonderzoek. Wij zijn van mening dat de input van de raad en anderen die zich hier nog in willen mengen, meegenomen moet worden, maar daar hoor ik nog graag de reactie van de burgemeester op. We zijn positief over het nog niet ingediende amendement 252 van GroenLinks, maar ik hoor graag nog wat achtergrond daarbij. Is daar nog tijd voor? Oké, nog 45 seconden. Dat komt goed. Ik hoor ook graag de reactie van de andere fracties op de amendementen. Wij vrezen dat amendement 243 vertraging oplevert, wat snelle resultaten van het bestuurskrachtonderzoek wellicht niet ten gunste komt, maar misschien zien we dit verkeerd.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Na de zomer is een quickscan uitgevoerd om meer informatie op te halen over de werking van de lokale democratie en wat onze inwoners, ambtenaren, gemeenteraad en college van deze lokaal functionerende democratie vinden. Op de uitkomst van deze quickscan - lees: digitale vragenlijst - is wel wat aan te merken, met name op de lage respons van sommige groepen. De uitkomsten kunnen statistisch gezien natuurlijk nog steeds valide zijn, want je vraagt iets aan een groep personen, die antwoordt, en dat zet je in een grafiekje. Gelet op de lage respons is het echter eigenlijk niet wenselijk om daaruit hoogdravende conclusies te trekken, maar omdat de voor ons liggende beslispunten als bouwstenen voor het aankomende volgende grote bestuurskrachtonderzoek worden ingezet, zijn zij dermate nuttig en organisatiekundig van aard dat wij die bouwstenen prima vinden als basis. Met andere woorden: die hadden we zelf ook kunnen bedenken zonder deze quickscan. Het antwoord op deze vragen willen we namelijk al heel lang weten, al ver voor deze quickscan. De

antwoorden zullen tot belangrijke inzichten en verbeterpunten leiden, waar de lokale democratie van Voorschoten bij gebaat is. Daarom zullen wij voor het raadsvoorstel stemmen.

Wat ons wel stoort ten aanzien van de uitvoering van deze quickscan, is dat we eigenlijk alleen iets zinnigs kunnen zeggen over de mening van de inwoners en vanwege de lage respons vrijwel niks over de mening van de gremia die de lokale democratie moeten aanjagen, namelijk het college, de raad zoals wij hier zitten en de ambtenarij. Vanuit dat uitgangspunt staan wij zeer positief tegenover amendement 243 van de PvdA, maar zoals het er nu ligt, zal dat vertraging opleveren van de start van het bestuurskrachtonderzoek, omdat het raadsvoorstel het startschot is voor dit bestuurskrachtonderzoek. Vertraging is niet wenselijk. Dat delen wij dus met D66 en mogelijk met andere partijen. Het amendement heeft eigenlijk twee beslispunten in zich: alle beslispunten van het raadsvoorstel skippen en een oproep doen om de gremia die hebben verzaakt, alsnog aan het werk te zetten. Oproep 2 steunen wij, een vertraging van het proces richting het bestuurskrachtonderzoek niet. Als de PvdA dit zou kunnen oplossen, zijn we zeer bereid om een eventueel gewijzigd amendement te steunen.

Amendement 252 van GroenLinks steunen wij ook. Hoewel wij niet echt kunnen inschatten hoeveel tijd het zou gaan kosten, lijkt het ons zinniger om aan de hand van de uitkomsten van het grote bestuurskrachtonderzoek visies te ontwikkelen in plaats van na een manke quickscan.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Wij kunnen ons aansluiten bij de vorige twee sprekers. Wij hebben tijdens de commissievergadering hardop de vraag gesteld of we hiermee wel kunnen doorgaan. Ik denk dat breed werd gedragen dat we allemaal door willen gaan met het proces. Net als de PvdA hebben wij uitgesproken dat de resultaten van het onderzoek niet representatief zijn, vooral voor onszelf, het college en de ambtenarij. Er zit waarschijnlijk ook een probleem in de quickscan omdat heel veel mensen gestopt zijn met het invullen; ze zijn wel begonnen maar hebben het uiteindelijk niet ingevuld. Daarmee zouden we ons ook kunnen vinden in het amendement van de PvdA als dat alleen zou gaan over het niet meenemen van het onderzoek. De breedgedragen gedachte van de raad dat we er wel mee door willen gaan en dat we geen vertraging willen, leidt ertoe dat we niet het hele amendement kunnen steunen. We willen voor het raadsvoorstel stemmen, met inbegrip van het amendement van GroenLinks.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. De reden waarom we ons een beetje druk hebben gemaakt over deze quickscan, is dat het natuurlijk eigenlijk gaat over de samenwerking tussen bewoners en de gemeente. We moeten iets met het breedgedragen gevoel dat de heer Reinke ook zojuist verwoordde en dat ik ook bij D66 en Voorschoten Lokaal heb gehoord. Veel mensen in Nederland maar natuurlijk ook in Voorschoten verwijten politici en ook het openbaar bestuur dat ze problemen niet kunnen oplossen en dat ze te veel met zichzelf bezig zijn en te weinig luisteren naar gewone mensen. Er is sprake van een groeiend wantrouwen tussen de burger en die overheid. Dat is voor mij de reden waarom we niet zomaar over de uitkomsten van dit onderzoek kunnen stappen. Niet voor niets is daar ook in de krant aandacht voor gevraagd. Er blijkt heel duidelijk dat mensen hier ook iets van vinden en dat we er ook als gemeente niet lekker op staan. Het oorspronkelijke amendement luidt:

"Amendement 243.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/074755/368067,

constaterende dat:

- *a. de Quick Scan Lokale Democratie een instrument is van de VNG dat peilt hoe de samenwerking tussen inwoners en de gemeente op een bepaald moment is;*
- *b. dit instrument in meer dan 60 gemeenten in Nederland is ingezet;*
- *c. voor deze Quick Scan verschillende groepen zijn uitgenodigd om deel te nemen aan deze enquête, te weten inwoners, ambtenaren, collegeleden en raads- en commissieleden;*
- *d. voor deze enquête 290 ambtenaren, 4 collegeleden en 30 raads- en commissieleden in de gemeente Voorschoten waren uitgenodigd;*

voorts constaterende dat:

e. *conform bladzijde 6 van het onderzoeksrapport er technische problemen waren om herinneringse-mails aan de verschillende respondenten van deze enquête te sturen;*
f. *uit de commissievergadering op 26 oktober 2023 ook bleek dat sommige raads- en commissieleden als bewoner de enquête hebben ingevuld en niet als raadslid;*
g. *uit de cijfers in het rapport blijkt dat van de 30 raads- en commissieleden in Voorschoten 11 personen hebben gereageerd en 7 personen de volledige vragenlijst hebben ingevuld, dat van de collegeleden 1 van de 4 personen de vragenlijst heeft ingevuld en dat van de ambtenaren van de gemeente Voorschoten van 290 respondenten 55 personen een reactie hebben gegeven, waarvan 19 personen de lijst volledig hebben ingevuld;*

voort constaterende dat:

h. *van de 324 mensen van ons openbaar bestuur in Voorschoten dus slechts 27 personen de enquête volledig hebben ingevuld; dat is een response van 8,3%;*
i. *het responspercentage voor verschillende lokale-en provinciale besturen (bijvoorbeeld: Zwijndrecht, Heemstede, Midden-Groningen, Zuidplas en zelfs de provincie Noord-Holland) als het gaat om collegeleden, ambtenaren en raads- en commissieleden tussen de 30% en 55% ligt;*
j. *in het rapport op bladzijde 7 zelf geconstateerd wordt dat dit lage responsepercentage aan de validiteit raakt van de uitkomsten van dit onderzoek. Het rapport stelt: 'Op basis van de uitkomsten van beide groepen respondenten is het daarom niet mogelijk om conclusies te trekken. Omdat vanuit het college één respondent de vragenlijst heeft ingevuld, worden deze uitkomsten niet gedeeld';*

van mening dat:

a. *deze lage respons van het gemeentebestuur in Voorschoten nadrukkelijk negatieve gevolgen heeft voor de validiteit van het onderzoek;*
b. *deze lage respons significant afwijkt van de scores van andere gemeenten die aan de Quick Scan hebben meegedaan;*
c. *we op basis van deze scores niet de vervolgstappen moeten gaan zetten zoals verwoord in de huidige beslispunten van het raadsvoorstel, die de basis kunnen vormen voor een bestuurskrachtonderzoek.*

van oordeel dat:

a. *een goede meting van de Quick Scan Lokale Democratie kan bijdragen aan de start van het bestuurskrachtonderzoek;*
b. *het geen goed signaal naar onze inwoners zou zijn om over te gaan tot de orde van de dag ten aanzien van de respons van dit onderzoek;*

Besluit

Alle beslispunten in het onderhavige voorstel te schrappen en te vervangen door de volgende tekst: 'Op basis van de lage response van dit onderzoek hebben we geen goede meting kunnen uitvoeren over de samenwerking tussen de gemeente Voorschoten en haar inwoners. De raad verzoekt het college om nog in 2023 een nieuwe meting Quick Scan Lokale Democratie voor ambtenaren, raads- en commissieleden en collegeleden te laten uitvoeren',

en gaat over tot de orde van de dag."

Maar ik ben gevoelig voor het argument dat we er niet voor moeten zorgen dat er vertraging komt in het bestuurskrachtonderzoek. Zowel D66 als Voorschoten Lokaal en de VVD hebben daarmee een terecht punt. Ik ben inderdaad bereid om het amendement zo spoedig mogelijk aan te passen en het dan op die manier voor te leggen. Na de eerste termijn wil ik daarom graag een schorsing.

De **voorzitter**: Ik attendeer de heer Deuzeman erop dat hij nog driekwart minuut spreektijd heeft.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Uw fractiegenoot had alle vertrouwen in mij. Daar ga ik dus maar op bouwen. We hebben ons als bestuur van Voorschoten inderdaad niet met glorie overladen door deze enquête zo beperkt in te vullen, al heeft dat er misschien ook mee te maken

dat sommige mensen de enquête per ongeluk als burger ingevuld hebben; ik vermoed dat het een beetje vertekend is. Het is jammer dat het zo gegaan is, maar liggen hier nu wel voorstellen. We zouden daar niet overheen willen stappen, maar gewoon door willen zetten naar de rest van het proces. We hebben toegezegd dat we gingen werken aan actiepunten. Ze zijn wat vaag. We zouden de burgemeester als portefeuillehouder willen meegeven dat ze deze dingen vooral concreet moet maken. We zagen bij onderdeel c, beslispunt 1 wéér het opstellen van een participatievisie staan. Dat is al meerdere keren gebeurd. Er liggen er nog een paar klaar. We zien praktische bezwaren van burgers, weinig informatie, weinig contact. We denken dat dat nu eigenlijk het grootste probleem de participatie betreft. We zouden dus zeggen: laten we ons eerst daarop richten en later weer naar de grote visies gaan. Daarmee dienen we dus amendement 252 in en dan ben ik 12 seconden over tijd. Het amendement luidt:

"Amendement 252.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/074755,

overwegende dat:

a. *er in de afgelopen jaren al meerdere keren een visie en strategie rondom participatie is opgesteld dan wel gepoogd is om die op te stellen;*
b. *het noodzakelijk is om de focus te leggen op de uitvoering hiervan in plaats van wederom een visie te ontwikkelen;*
c. *het van belang is schaarse ambtelijke capaciteit niet nodeloos in te zetten;*
d. *het waarborgen van de voortgang van het bestuurskrachtonderzoek prioriteit heeft;*

Besluit:

Het onderdeel c uit beslispunt 1 ('Een duidelijke visie en proces voor participatie ontwikkelen') te schrappen."

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik refereer aan de discussies in de commissie. Ik denk dat we daar op zichzelf een goede uitwisseling van gedachten hebben gehad. In grote lijnen kan ik me vinden in de benadering van D66, van mevrouw Mieremet: geen vertraging. Wij voelen dus weinig voor het amendement van de Partij van de Arbeid, maar ik wil wel graag de reactie van het college horen. Het amendement van GroenLinks heeft onze sympathie, maar ik heb daar wel een punt bij. Er ligt inmiddels een Wet participatie decentrale overheid, een nieuwe wet, die gemeenten verplicht tot het maken van een verordening. Leidschendam heeft onlangs een verordening gemaakt. Ik zou me dus kunnen voorstellen dat het dictum over participatie in het raadsvoorstel er ook toe dient om bouwstenen te maken om die verordening te maken. Als je zo redeneert, zou dat ervoor pleiten om wél vast te houden aan het raadsvoorstel. Diverse gemeenten zijn op dit ogenblik bezig met een nieuwe participatieverordening, gelet op dat wetsvoorstel. Ik heb niet meer kunnen nagaan of het wetsvoorstel aanvaard is, maar er ligt sinds eind vorig jaar duidelijk een wetsvoorstel dat begin dit jaar ook al is behandeld. Als wij, gemeenten, verplicht worden om een participatieverordening te maken die wij nu nog niet hebben, zou dat dictum van het raadsvoorstel daar uitstekend bij passen. Dat is eigenlijk mijn inhoudelijke reactie op het amendement van GroenLinks: uitvoering en geen papier, maar dit papier moet waarschijnlijk toch gemaakt worden.

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Dank ook nu weer voor alle vragen, opmerkingen en vooral alle betrokkenheid. Ik denk dat we in de commissie een heel goede uitwisseling met elkaar hebben gehad - dat meen ik echt - waarin we ook met elkaar hebben geconstateerd dat een aantal dingen goed zijn gegaan en dat een aantal dingen beter moeten. We hadden afgesproken dat de uitkomsten van de quickscan bouwstenen kunnen bieden voor de grote bestuurskrachtmeting. Zo is die ook ingestoken. Voor mij als portefeuillehouder zijn er in alle eerlijkheid ook veel lessons learned over de uitvoering en over hoe we dingen bij de grote bestuurskrachtmeting zeker niet moeten doen. Dat meen ik echt. Ik ben dus oprecht blij dat we dit met z'n allen zo hebben gedaan.

Ik ga in op de twee amendementen, want daar gingen de vragen over. Amendement 243 van de PvdA is voor mij onuitvoerbaar. De VNG biedt geen pakket aan waarin een gedeelte van de mensen opnieuw kan worden bevraagd. In het amendement staat "een nieuwe meting voor (…) ambtenaren, raads- en commissieleden en collegeleden te laten uitvoeren". De inwoners staan

daar niet bij. Er is geen mogelijkheid voor mij om een deel van de quickscan te laten uitvoeren. De VNG biedt dat niet aan. Daarmee is dit voor mij een onuitvoerbaar amendement. Daarnaast: indien de raad zegt dat we de hele quickscan overnieuw moeten doen, lopen we zeker een aantal maanden vertraging op met het start van de bestuurskrachtmeting. Volgens mij is dat iets wat we niet willen, want dit was bedoeld als bouwsteen. Als we dit helemaal overnieuw zouden doen, wat ik u echt wil ontraden, betekent dat dat alles een aantal maanden gaat opschuiven. Dan eindigen we ongeveer pas eind vorig jaar met de uitkomsten van de bestuurskrachtmeting. Daar hebben we het volgens mij met elkaar over gehad: dat willen we absoluut niet. Dat is mijn reactie op dat amendement.

Amendement 252 gaat over een onderdeel van beslispunt 1, dat door de begeleidingscommissie zelf is opgesteld. Ik kan de lijn van het amendement - dus het eruit halen daarvan - absoluut volgen, want daar heeft de heer Deuzeman zeker een punt. Als antwoord op de vraag van de heer Bremmer: wij hebben dit niet nodig voor die verordening, want die verordening over participatie komt er sowieso. Daar is dit dus geen haakje voor. Ik laat het oordeel over het amendement van GroenLinks dus aan de raad over, maar ik kan de lijn van de inhoudelijke afweging volgen.

De **voorzitter**: Ik denk dat er geen schorsing na de eerste termijn nodig is, zoals u had aangekondigd, meneer Posthuma. Graag uw reactie.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ben nog steeds een beetje confuus. Misschien kan de burgemeester wat meer uitleggen waarom het niet kan of niet uitvoerbaar is. Ik hoor het de burgemeester zeggen, maar ik vind het ergens moeilijk te geloven. Ik hoor daarbij dus graag iets meer diepgang, want dit verbaast mij hogelijk.

De **voorzitter**: Ik vroeg u als punt van orde of u nog behoefte heeft aan een schorsing, maar u maakt er gelijk een tweede termijn van, wat ik op zich ook wel kan begrijpen. Heeft u nog meer dingen voor uw tweede termijn? Dan maken we dat rondje even af. O, de burgemeester wil gelijk antwoord geven. Eigenlijk was het een verdiepende vraag. Laten we het zo maar even oplossen; dat is makkelijker.

Burgemeester **Stemerdink**: Er is geen verdieping. Het is een pakket dat de VNG aanbiedt. Ik kan daar niet een of twee elementen uit halen. Dat is geen onwil; het is wat het is. Er zijn dus twee opties: we doen de hele quickscan overnieuw - dat wil ik absoluut ontraden vanwege de vertraging die dat voor de bestuurskrachtmeting gaat opleveren - of u zadelt mij met het aannemen van dit amendement op met een onuitvoerbare opdracht. Ik kan die opdracht gewoon niet uitvoeren, met alle goede wil van de wereld.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Wat volgens mij technisch wel kan - dat is misschien een idee - is dezelfde vragenlijst gewoon opnieuw naar de interne mensen sturen, dus naar ambtenarij, raad en college, maar los van het raadsvoorstel. Het bestuurskrachtonderzoek met die bouwstenen gaat dus gewoon door. Dan plussen we die 8% toch een beetje op naar een fatsoenlijk percentage, zodat we inderdaad weten wat de mensen die deze lokale democratie moeten aanjagen, echt vinden van onze constellatie. Ik vind dat wel heel relevant. Volgens mij kan dat gewoon losstaan van de opbouw naar het bestuurskrachtonderzoek. Mochten daar nou echt wereldschokkende inzichten uit komen, dan kun je er altijd nog een extra vraag aan toevoegen, maar dat is voor later.

Burgemeester **Stemerdink**: Ik ga niet parallel aan elkaar twee vragenlijsten rondsturen, want ik kan de vragenlijst van de quickscan niet apart knippen. Dat kan ik gewoon niet. Het is gewoon een pakket van de VNG. Dat heeft niks te maken met diepgang of met onwil. Het is gewoon wat het is. Ik kan het niet apart mailen. Al zou ik het kunnen doen, dan ga ik niet apart een vragenlijst van de quickscan mailen en vervolgens parallel daaraan een aparte vragenlijst voor de bestuurskracht. We hebben met elkaar afgesproken om zaken volgtijdelijk te gaan doen. We hebben het nu over de quickscan ten behoeve van bouwstenen voor de input van de bestuurskrachtmeting. Als u zegt dat het over moet, kunnen we dat doen, maar dan loopt de bestuurskrachtmeting een aantal maanden uit de tijd. Ik wil u echt voorstellen om de procedure gewoon zo te houden en de uitkomsten hiervan als bouwstenen te hanteren, want de afspraak was ook om die mee te nemen bij de bestuurskrachtmeting. Ik heb u reeds in de commissie aangegeven dat we er alles aan gaan doen om het invullen van een vragenlijst van de diverse gremia te gaan verhogen, maar ik heb u ook

heel eerlijk gezegd dat ik niet achter elke medewerker, achter elk raadslid en achter wie dan ook sta om te kijken of iemand de vragenlijst invult. Dat is waar we nu gewoon staan.

De **voorzitter**: Ik verzoek het college om bondig te antwoorden. Ik weet dat dat niet altijd meevalt, maar ik doe toch dat verzoek.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik hoor de burgemeester goed, maar in het stuk zelf staat dat de validiteit van het onderzoek in twijfel wordt getrokken. De burgemeester kan dus best zeggen dat het relevante bouwstenen zijn, maar in de tekst staat letterlijk - ik heb dat ook herhaald in mijn amendement - dat het onderzoek niet valide is. Dat betekent dus dat u de resultaten die u gebruikt, eigenlijk niet kan gebruiken voor het bestuurskrachtonderzoek. Dat is eigenlijk wat daarin staat. Ik wil de burgemeester de volgende vraag stellen. Als het mogelijk is dat we 8% scoren, kunt u dezelfde tekst nog een keer versturen en dan gaan de bewoners 0% scoren. Zo makkelijk moet het in die zin toch zijn? Je zendt 'm gewoon uit. De bewoners hoeven daar niet op te klikken. Hun opkomstpercentage is daarmee 0%. De anderen kunnen de enquête dan wel gewoon invullen. Ik vind het dus heel moeilijk om te begrijpen waar de crux precies zit, want dat zie ik nog niet.

Burgemeester **Stemerdink**: Ik kan mijzelf blijven herhalen. Ik heb antwoord gegeven op de vraag. Ik ontraad dit amendement. Het is voor mij onuitvoerbaar. Dat is geen onwil; daar heeft het niets mee van doen. Ik wil u adviseren om met elkaar gewoon door te gaan met de afspraken zoals we die hebben gemaakt. Dat betekent: in januari kunnen beginnen met de bestuurskrachtmeting.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ik dacht: als het nou 0.00 uur is, begin ik met zingen voor de verjaardag van de heer Reinke.

Burgemeester **Stemerdink**: Zal ik dan nog even doorpraten?

Mevrouw **Mieremet** (D66): We maken nu een grapje, maar dit is wel een belangrijk onderwerp. Er is er één jarig, hoera, hoera, dat kun je wel zien dat is hij …

De **voorzitter**: Volgens mij is dit de eerste keer dat het helemaal uitgezongen is. Van harte gefeliciteerd, meneer Reinke.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Een leuk intermezzo op de volgende dag, maar de doelstelling die ik hoor, is: we willen heel graag de meningen meenemen die nu niet gehoord zijn. Als we dat nou doen in dat bestuurskrachtonderzoek, kunnen we er heel lang bij stilstaan dat de quickscan niet goed is gegaan, maar dan nemen we die input toch wel mee? Heel flauw de woorden van de heer Van Duivendijk herhalend: die bouwstenen zijn zo algemeen geformuleerd dat we die ook zelf hadden kunnen verzinnen. Die worden ook meegenomen. Procedureel snap ik het punt van de Partij van de Arbeid wel, maar ik wil echt opteren voor de voortgang: zorgen dat we de inhoud meenemen - dus de mening, het gevoel en de visie van de mensen die nu niet gehoord zijn - maar wel doorgaan met het proces.

De **voorzitter**: Mevrouw Mieremet, een interruptie is vaak een kort en bondige vraag. Ik ga dat bij meer mensen herhalen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dat lijkt me een heel goed idee; u ook?

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Duivendijk, ook graag kort en bondig.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Ik moet zeggen dat het me een beetje teleurstelt dat de techniek een argument moet zijn. Ik heb in die werkgroep gezeten en we hebben gekozen voor dit instrument, omdat het dan vergelijkbaar is met de andere gemeenten. Die vergelijkbaarheid is er nu niet, omdat in dit gemeentehuis slechts 8% van ons het heeft ingevuld. Bij de inwoners waren dat er gelukkig meer. Ik zie het probleem dus gewoon echt niet. Als we mensen op de maan kunnen zetten, waarom kunnen we dan een vragenlijstje gewoon niet opnieuw naar een kleine shortlist van 350 mensen sturen? Dat snap ik niet; dat begrijp ik niet.

De **voorzitter**: Ik zie echt een soort "het kan wel en het kan niet" tegen elkaar ontstaan. U kunt de burgemeester nog heel lang hierop blijven bevragen, maar ik denk dat we daar niet zo heel veel

verder mee komen. Ik zal vragen of ze nog één keer wil reageren. Ik stel voor dat ik dan kijk of er nog behoefte is aan een tweede termijn en dat we dan gaan afronden met de stemming.

Burgemeester **Stemerdink**: Ik heb alles aangegeven. Als het wel had gekund, had ik dat eerlijk gezegd. Waarom zou ik dat niet gewoon eerlijk zeggen? De gemeentesecretaris liep net ook even naar mij toe. We gaan er dan van uit dat in een tweede ronde wél meer mensen de vragen invullen, maar die garantie is er ook niet. Althans, ik kan die garantie niet geven, omdat ik niet achter elk bureau sta van mensen die dit moeten invullen. Ik heb gehoord wat u heeft gezegd. Ik heb in de commissie ook toegezegd dat we echt nog meer gaan bevorderen dat mensen de vragen bij de bestuurskrachtmeting invullen. We gaan de techniek ook beter doen. Ik kan het eigenlijk gewoon niet mooier maken dan dit.

De **voorzitter**: Is er behoefte aan een tweede termijn? Daarbij wijs ik mevrouw Mieremet erop dat zij nog een paar seconden heeft.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. De portefeuillehouder horend: als de techniek ons in de steek laat, is het niet anders. Dan moeten we het daar helaas maar mee doen. Nogmaals, dat is teleurstellend. Daarmee kunnen we het amendement van de PvdA dus niet steunen. Wij zullen dus voor het voorstel stemmen en wij hopen echt dat u wel achter elke collega gaat staan om te kijken of die het ingevuld heeft. Dat is een kleine moeite. Ik zie dus niet in waarom we dat niet zouden doen. Dat geldt ook voor deze groep.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. We wachten nog even de reactie van de PvdA af om te zien wat er met het amendement gaat gebeuren. Anders blijft mijn eerste termijn ongewijzigd.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik blijf toch van mening dat we als gemeenteraad hierover een signaal moeten afgeven. Ook al is het kennelijk dan een onmogelijke opgave, ik wil toch een gewijzigd amendement in stemming laten brengen. De burgemeester kan daar wel negatief over adviseren, maar ik vind het opkomstpercentage gewoon te laag. Ik vind het ook een signaal ten aanzien van hoe dit georganiseerd en gemanaged is. Ik wil het gewijzigde amendement dus in stemming laten brengen. Ik heb het al naar de griffie gestuurd. Ik stel voor om even te schorsen, zodat iedereen kennis kan nemen van de nieuwe versie. Het gewijzigde amendement luidt:

"Amendement 243.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 2 november 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/074755/368067,

constaterende dat:

- *a. de Quick Scan Lokale Democratie een instrument is van de VNG dat peilt hoe de samenwerking tussen inwoners en de gemeente op een bepaald moment is;*
- *b. dit instrument in meer dan 60 gemeenten in Nederland is ingezet;*
- *c. voor deze Quick Scan verschillende groepen zijn uitgenodigd om deel te nemen aan deze enquête, te weten inwoners, ambtenaren, collegeleden en raads- en commissieleden;*
- *d. voor deze enquête 290 ambtenaren, 4 collegeleden en 30 raads- en commissieleden in de gemeente Voorschoten waren uitgenodigd;*

voorts constaterende dat:

- *e. conform bladzijde 6 van het onderzoeksrapport er technische problemen waren om herinneringse-mails aan de verschillende respondenten van deze enquête te sturen;*
- *f. uit de commissievergadering op 26 oktober 2023 ook bleek dat sommige raads- en commissieleden als bewoner de enquête hebben ingevuld en niet als raadslid;*
- *g. uit de cijfers in het rapport blijkt dat van de 30 raads- en commissieleden in Voorschoten 11 personen hebben gereageerd en 7 personen de volledige vragenlijst hebben ingevuld, dat van de collegeleden 1 van de 4 personen de vragenlijst heeft ingevuld en dat van de ambtenaren van de gemeente Voorschoten van 290 respondenten 55 personen een reactie hebben gegeven, waarvan 19 personen de lijst volledig hebben ingevuld;*

voorts constaterende dat:

h. *van de 324 mensen van ons openbaar bestuur in Voorschoten dus slechts 27 personen de enquête volledig ingevuld hebben; dat is een response van 8,3%;*
i. *het responspercentage voor verschillende lokale en provinciale besturen (bijvoorbeeld: Zwijndrecht, Heemstede, Midden-Groningen, Zuidplas en zelfs de provincie Noord-Holland) als het gaat om collegeleden, ambtenaren en raads- en commissieleden tussen de 30% en 55% ligt;*
j. *in het rapport op bladzijde 7 zelf geconstateerd wordt dat dit lage responsepercentage aan de validiteit raakt van de uitkomsten van dit onderzoek. Het rapport stelt: 'Op basis van de uitkomsten van beide groepen respondenten is het daarom niet mogelijk om conclusies te trekken. Omdat vanuit het college één respondent de vragenlijst heeft ingevuld, worden deze uitkomsten niet gedeeld';*

van mening dat:

a. *deze lage respons van het gemeentebestuur in Voorschoten nadrukkelijk negatieve gevolgen heeft voor de validiteit van het onderzoek;*
b. *deze lage respons significant afwijkt van de scores van andere gemeenten die aan de Quick Scan hebben meegedaan;*
c. *we op basis van deze scores niet de vervolgstappen moeten gaan zetten zoals verwoord in de huidige beslispunten van het raadsvoorstel, die de basis kunnen vormen voor een bestuurskrachtonderzoek;*

van oordeel dat:

a. *een goede meting van de Quick Scan Lokale Democratie kan bijdragen aan de start van het bestuurskrachtonderzoek;*
b. *het geen goed signaal naar onze inwoners zou zijn om over te gaan tot de orde van dag ten aanzien van de respons van dit onderzoek;*

Besluit

'De raad verzoekt het college om nog in 2023 de respons van de Quick Scan Lokale Democratie voor alleen ambtenaren, raads- en commissieleden en collegeleden alsnog uit te laten voeren tot een uitdagende en betere respons dan de andere gemeenten van de Quick Scan van minimaal 50%. Mochten de uitkomsten van deze peiling leiden tot nieuwe inzichten die nog niet in de beslispunten 1 en 2 van het raadsvoorstel zijn genoemd, dan leidt dit tot aanpassingen in de input voor het bestuurskrachtonderzoek. De raad verzoekt het college om hierover voor eind 2023 geïnformeerd te worden',

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik geef u met uw instemming een minuutje om het gewijzigde amendement te bekijken. Het moet nog verwerkt worden, maar het komt er heel snel aan. Ik hoop dat u het gewijzigde amendement allen vlot leest. Dan kunt u daar ook nog op reageren.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter, de tweede termijn is nog niet afgelopen.

De **voorzitter**: Dat klopt. Die ga ik straks vervolgen, maar voordat ik de tweede termijn vervolg, heeft u even de tijd om het gewijzigde amendement te lezen. Anders wordt het een Poolse landdag en krijgen we een derde termijn. U krijgt straks nog het woord voor de tweede termijn en mensen kunnen nog reageren op wat de PvdA heeft ingebracht. Het gewijzigde amendement is nu verstuurd. U kunt dus op "verversen" drukken. Ik hoop dat u het dan vlot gelezen heeft.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: U heeft allen kennis kunnen nemen van het gewijzigde amendement van de PvdA. We vervolgen de tweede termijn. GroenLinks heeft geen spreektijd meer.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Wij blijven bij ons standpunt en wij gaan niet mee met het gewijzigde amendement van de Partij van de Arbeid. Wij steunen het amendement van

GroenLinks. Nog even in de richting van de burgemeester: die participatieverordening gaat er natuurlijk toch aankomen en ik hoop ook dat een evaluatie van de Participatienota 2019 wordt meegenomen. Dat geef ik maar even mee. Maar verder sluiten we ons aan bij de argumentatie van de burgemeester. Ik merk ook nog op dat er natuurlijk ook referentiemateriaal uit andere gemeenten is. Ik denk dat je dat niet moet onderschatten. Ook zonder peilingen kan er dus nader gecorrigeerd of ingekleurd worden door resultaten uit andere peilingen. Diverse gemeenten hebben dit gedaan en zijn hiermee bezig geweest. Ik heb er dus ook een beetje vertrouwen in dat dat aanvullende informatie geeft die bruikbaar is voor het bestuurskrachtonderzoek, want daar gaat het uiteindelijk om.

De **voorzitter**: Dan de reactie van het college op het gewijzigde amendement van de PvdA.

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Ik kan verwijzen naar mijn eerdere bijdrage. Ik ontraad dit amendement ten zeerste. Het is onuitvoerbaar.

De **voorzitter**: Ik sluit de beraadslaging. Wij gaan van plek en van voorzitter wisselen, waarna we overgaan tot de stemming.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van mevrouw Schroot.)

De **voorzitter**: Dank, mevrouw Schroot, voor het overnemen.

In stemming komt het gewijzigde amendement 243 van de PvdA.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Het lijkt ons niet verstandig om te wrijven in een vlek. We zitten nu waar we zitten. We willen gewoon doorpakken. We gaan het dus niet overdoen en we zullen tegenstemmen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Deuzeman.

Het gewijzigde amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 14 tegen 5 stemmen, waarbij de fracties van de PvdA en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 252 van GroenLinks.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

15. Aanwijzen nieuwe secretaris Rekenkamercommissie WVOLV (raadsregistratienummer Z/23/080760/370897)

De **voorzitter**: De huidige secretaris van de Rekenkamercommissie stopt per 1 december met zijn werkzaamheden. De heer Simon is voorgedragen als secretaris. Aangezien het over personen gaat, gaan we schriftelijk stemmen; dat is even niet anders. De griffier en ondergetekende zijn met uw goedvinden weer het stembureau.

(De stembriefjes worden rondgedeeld en opgehaald en de stemmen worden geteld.)

De **voorzitter**: De stemmen zijn geteld. De heer Simon is unaniem benoemd met 19 stemmen.

(Applaus)

16. Overig

Van dit agendapunt is geen gebruik gemaakt.

17. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u weer voor deze mooie avond. Wel thuis en slaap lekker straks.

De voorzitter sluit om 0.16 uur de vergadering.

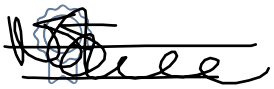
Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 7 december 2023.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stemerdink